

Synergická a komplementárna nadväznosť interregionálnej pomoci na operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast s dôrazom na rozvoj regiónov Slovenska

1. Úvod

V nadväznosti na strategické usmernenia Európskeho spoločenstva (ďalej len „ES“) o súdržnosti sa pomoc zo štrukturálnych fondov EÚ (ďalej len „ŠF EÚ“) a Kohézneho fondu (ďalej len „KF“) v programovom období 2007 - 2013 prioritne sústreďuje na plnenie strategických cieľov Európskej únie (ďalej len „EÚ“) v zmysle dosiahnutia cieľov Lisabonskej a Göteborskej stratégie. Práve tie sa týkajú posilňovania rastu konkurencieschopnosti, znalostnej ekonomiky a európskej stratégie zamestnanosti.

Cieľom politiky hospodárskej a sociálnej súdržnosti a podpory z fondov EÚ je presadenie harmonického, vyrovnaného a udržateľného rozvoja a zníženie hospodárskych, sociálnych a regionálnych disparít v členských štátoch EÚ.

Politika súdržnosti EÚ je v programovom období 2007 - 2013 uskutočňovaná prostredníctvom sústreďovania príspevkov zo ŠF EÚ a KF na dosiahnutie troch cieľov, ktoré vychádzajú z nariadenia Rady (ES) č. 1083/2008:

- **cieľ Konvergencia**, ktorý je zameraný na urýchlenie rozvoja najmenej rozvinutých regiónov zlepšovaním podmienok rastu a zamestnanosti prostredníctvom zvyšovania a zlepšovania kvality investícií do hmotného a ľudského kapitálu, rozvoja inovácií a znalostnej spoločnosti, ochrany a zlepšovania životného prostredia, adaptability na hospodárske a sociálne zmeny a administratívnej efektívnosti;
- **cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť**, ktorý je zameraný na posilnenie konkurencieschopnosti a prítlačivosti regiónov, ako aj zamestnanosti predvídaním hospodárskych a sociálnych zmien a podpory inovácií, znalostnej spoločnosti, podnikania, ochrany a zlepšovania životného prostredia, ako aj rozvojom trhu práce na princípe sociálnej inklúzie s výnimkou najmenej rozvinutých regiónov;
- **cieľ Európska teritoriálna spolupráca**, ktorý je zameraný na posilnenie cezhraničnej spolupráce prostredníctvom spoločných miestnych a regionálnych iniciatív, posilnenie nadnárodnej a interregionálnej spolupráce prostredníctvom opatrení (združených programov) prispievajúcich k integrovanému územnému rozvoju.

Ministerstvo hospodárstva SR (ďalej len „MH SR“) je v rámci cieľa **Konvergencia** v programovom období 2007 - 2013 riadiacim orgánom pre operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast (ďalej len „OP KaHR“), pričom oprávneným územím je celé územie SR s výnimkou Bratislavského kraja.

V rámci cieľa **Európska teritoriálna spolupráca** (ďalej len „ETS“) je MH SR národným orgánom pre operačný program INTERREG IVC a plní funkciu národného kontaktného bodu pre operačný program INTERACT II. Cieľ Európska teritoriálna spolupráca je v prípade cezhraničnej spolupráce aplikovateľný na pohraničné regióny NUTS 3.

Aktivity v rámci OP KaHR a programu INTERREG IVC sú zamerané na podporu rozvoja inovácií, malých a stredných podnikov (ďalej len „MSP“), energetickej efektívnosti a cestovného ruchu s využitím rastového potenciálu regiónov. Rozdielny je okruh možných

realizátorov projektov - prijímateľov pomoci v prípade OP KaHR, kde prevláda súkromný sektor a projektových partnerov v prípade INTERREG IVC, kde partnermi sú výhradne subjekty verejného sektora. Súkromný sektor sa môže zúčastňovať na spoločných projektoch predovšetkým v rámci prioritnej osi: inovácie a znalostná ekonomika. Financovanie takýchto projektov v zmysle operačného programu INTERREG IVC nie je možné z fondu ERDF. Program INTERACT II predstavuje operačný program technickej pomoci zameraný na podporu tvorby programov v rámci cieľa ETS.

Vzhl'adom na globálny cieľ programu INTERREG IVC, ktorým je:

Prostredníctvom interregionálnej spolupráce zlepšiť efektívnosť politík regionálneho rozvoja v oblasti inovácií, znalostnej ekonomiky, životného prostredia a prevencie rizík a prispieť k ekonomickej modernizácii a zvýšeniu konkurencieschopnosti Európy,

ako aj jeho špecifické ciele, ktoré sú definované ako

Špecifické tematické ciele

- *zlepšiť regionálne a miestne politiky v oblasti inovácií a znalostnej ekonomiky, predovšetkým zameraním sa na regionálne kapacity pre výskum a technologický rozvoj, podporu podnikania a MSP, podporu podnikateľských rozvojových a inovačných iniciatív, podporu využívania informačných a komunikačných technológií (ďalej len „IKT“) a podporu v oblasti zamestnanosti, ľudského kapitálu a vzdelávania;*
- *zlepšiť regionálne a miestne politiky v oblasti životného prostredia a prevencie rizík, predovšetkým zameraním sa na prevenciu a manažment prírodných a technologických rizík, vodné a pobrežné hospodárstvo, odpadové hospodárstvo, biodiverzitu a ochranu prírodného dedičstva, energetickú efektívnosť a obnoviteľné zdroje, čistú a trvalo udržateľnú verejnú dopravu a kultúrne dedičstvo;*

Špecifické operačné ciele

- *umožniť aktérom na regionálnej a miestnej úrovni z rôznych krajín EÚ, aby si vymieňali svoje skúsenosti a poznatky;*
- *skontaktovať regióny s menšími skúsenosťami v konkrétnej oblasti politiky s regiónmi s väčšími skúsenosťami v danej oblasti s cieľom spoločne zlepšiť kapacity a znalosti regionálnych a miestnych zainteresovaných subjektov;*
- *zabezpečiť, aby sa správne praktiky identifikované v rámci projektov interregionálnej spolupráce sprístupnili ostatným regionálnym a miestnym aktérom, a aby sa zabezpečil ich prenos do regionálnych politík, konkrétne do „mainstreamových“ programov európskych štrukturálnych fondov.*

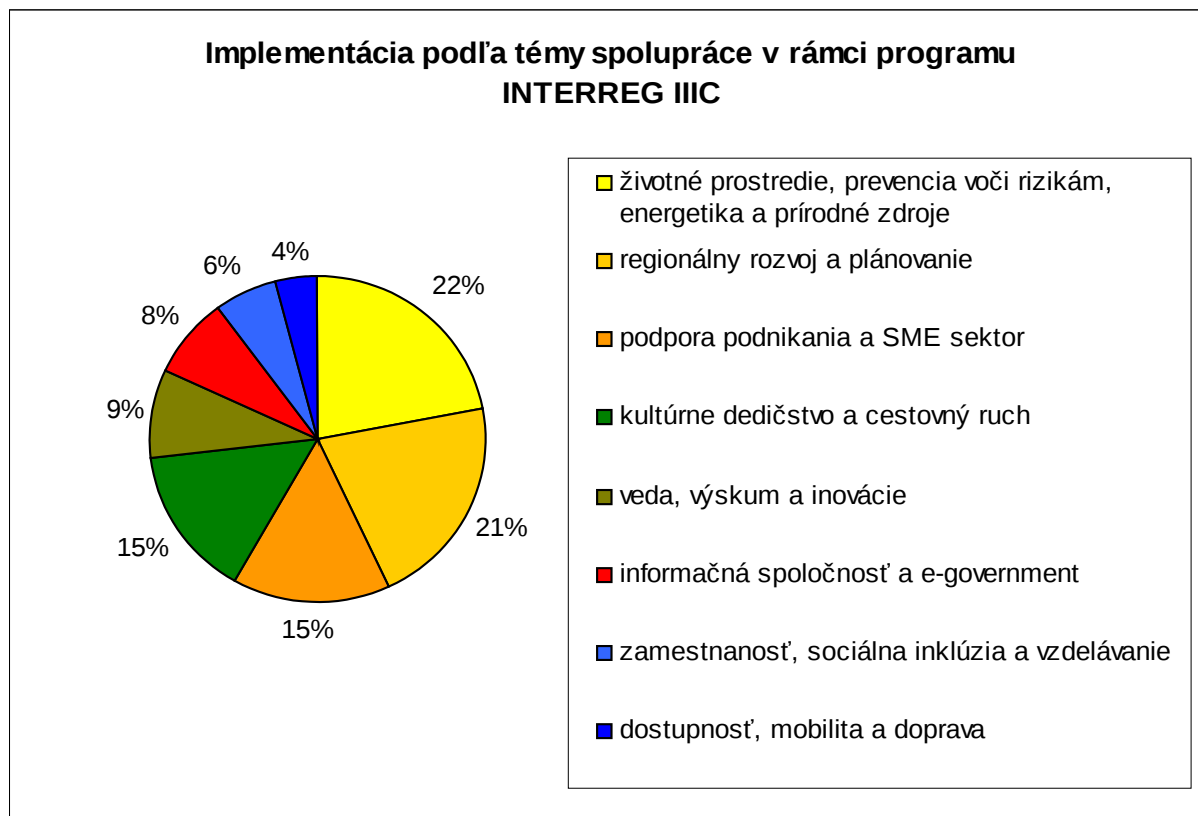
MH SR navrhuje systém zužitkovania skúseností a výsledkov projektov, ktoré sa realizujú v rámci OP KaHR pre sieťovú výmenu skúseností v rámci programu INTERREG IVC, tak aby sa dosiahol synergický efekt spolupôsobenia súkromného a verejného sektora pre rozvoj rastového potenciálu slovenských regiónov.

2. Skúsenosti z realizácie iniciatívy Spoločenstva INTERREG IIC

Program INTERREG IVC nadväzuje na iniciatívu Spoločenstva INTERREG IIC a vychádza zo skúseností získaných počas jej realizácie v rámci programového obdobia 2000 - 2006. Hlavným cieľom INTERREG IIC bolo posilnenie hospodárskej a sociálnej súdržnosti Európy financovaním spoločných nadnárodných projektov, ktoré podporujú spoluprácu medzi regionálnymi a miestnymi orgánmi z celej EÚ. Finančná alokácia pre INTERREG IIC predstavovala sumu 496 mil. EUR, pričom príspevok ERDF na jednotlivé operácie programu dosiahol sumu 304 mil. EUR (vrátane financií na prihraničné aktivity), nórsky príspevok predstavoval 2 mil. EUR a zvyšných 190 mil. EUR tvorilo národné financovanie (vlastné zdroje projektových partnerov). V rámci štyroch verejných výziev na predkladanie projektov bolo schválených celkovo 269 spoločných interregionálnych projektov za účasti cca 2650 projektových partnerov zo 194 regiónov 52 krajín, pričom 494 projektových partnerov pochádzalo z krajín, ktoré vstúpili do Európskej únie dňa 1. 5. 2004. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že záujem o realizáciu interregionálnej spolupráce bol omnoho väčší, čomu nasvedčuje celkový počet 905 predložených projektov.

Z typologického hľadiska bolo 88 projektov vo forme sietí, 141 individuálnych projektov a 40 operácií regionálneho rámca.

Pokiaľ ide o tematické zameranie realizovaných projektov, prioritnú úlohu tu zohrávali témy v oblasti životného prostredia, prevencie voči rizikám, energetiky a prírodných zdrojov (22 %). Podiel projektov zameraných na regionálny rozvoj a plánovanie dosiahol 21 %, podpora podnikania a SME sektor 15 %, kultúrne dedičstvo a cestovný ruch 15 %. Oblasť vedy, výskumu a inovácií pripadlo celkovo 9 %, informačnej spoločnosti a e-governmentu 8 %, zamestnanosti, sociálnej inklúzii a vzdelávaniu 6 % a oblasti dopravy 4 %.

Z uvedeného vyplýva, že až 75 % projektov realizovaných v rámci programu INTERREG IIIC sa priamo vzťahovalo na tematické priority programového obdobia 2007 - 2013 (38 % na vedu a výskum, inovácie, informačnú spoločnosť, MSP, zamestnanosť a vzdelanie a 37 % na životné prostredie a prevenciu voči rizikám, energetiku a prírodné zdroje a kultúrne dedičstvo).

Do iniciatívy Spoločenstva INTERREG IIIC bolo zapojených 28 subjektov so sídlom v SR, ktorí realizovali projektovú spoluprácu v rámci 25 spoločných projektov.

Prehľad zapojenia slovenských projektových partnerov (ďalej len „SPP“) je uvedený v prílohe č. 1.

Nasledujúca tabuľka poskytuje prehľad o zapojení jednotlivých krajín EÚ, ako aj ďalších participujúcich krajín do realizácie iniciatívy INTERREG IIIC, pričom je potrebné upozorniť na pozíciu subjektov z jednotlivých krajín ako vedúcich partnerov, ktoré udávajú praktickú agendu programu a definujú ciele jednotlivých projektov. Z prehľadu vyplýva, že najiniciatívnejšími sú práve subjekty z najrozvinutejších krajín EÚ.

Krajina EÚ	Počet projektových partnerov	Z toho vedúcich partnerov	% vedúcich partnerov z projektových partnerov
Taliansko	368	33	8,97%
Španielsko	292	34	11,64%
Nemecko	245	47	19,18%
Francúzsko	183	27	14,75%
Spojené kráľovstvo	177	28	15,82%
Grécko	163	11	6,75%
Poľsko	126	2	1,59%
Maďarsko	104	3	2,88%
Švédsko	92	9	9,78%
Fínsko	88	7	7,95%
Holandsko	86	12	13,95%
Portugalsko	78	8	10,26%
Rakúsko	76	16	21,05%
Belgicko	64	10	15,63%
Litva	50	0	0,00%
Česko	46	4	8,70%
Írsko	42	3	7,14%
Slovinsko	39	1	2,56%
Estónsko	38	1	2,63%
Dánsko	36	2	5,56%
Lotyšsko	33	1	3,03%
Slovensko	28	0	0,00%
Rumunsko	28	0	0,00%
Nórsko	26	1	3,85%
Bulharsko	19	0	0,00%
Malta	19	0	0,00%
Švajčiarsko	13	0	0,00%
Chorvátsko	11	0	0,00%
Cyprus	9	0	0,00%
Turecko	4	0	0,00%
Luxembursko	3	1	33,33%
Iné krajiny*	53	0	0,00%

Spolu	2639	261	9,91%
-------	------	-----	-------

* Arménsko, Gruzínsko, Island, Ostrov Man, Izrael, Čierna Hora, Benin, Bosna a Hercegovina, Čína, Palestína, Bielorusko, Tunisko, Ukrajina, Albánsko, Srbsko, Alžírsko, Maroko, Rusko,

Vedúci partneri jednotlivých projektov tvorili v priemere 9,91 % všetkých projektových partnerov. Najviac projektových partnerov bolo z Talianska, kde však podiel vedúcich partnerov nedosahoval ani celkový priemer. Relatívne najvyšší počet vedúcich partnerov projektov (odhliadnuc od Luxemburska) pochádzal z Rakúska a Nemecka, pričom nadpriemerný počet bol aj zo Spojeného kráľovstva Veľkej Británie, Belgicka, Francúzska, Holandska a Španielska. Spomedzi členských krajín nebol nijaký vedúci partner z Litvy, Rumunska, Bulharska, Malty, Cypru a Slovenska. Na druhej strane v Českej republike dosahoval počet vedúcich partnerov relatívnu hodnotu bežnú pre staré členské štáty.

Z pohľadu MH SR ako Národného orgánu pre programy interregionálnej spolupráce je možné z hľadiska predchádzajúceho programového obdobia konštatovať nasledovné:

- iniciatíva spoločenstva INTERREG IIC preukázala v krátkom období obrovský „mobilizačný potenciál“ spolupráce regiónov v rámci EÚ, čo naznačuje veľký počet predložených žiadostí, ako aj veľký počet zúčastnených partnerov;
- európska otvorenosť voči interregionálnej spolupráci je vnímaná pozitívne zo strany regionálnych a miestnych orgánov;
- prístup zdola nahor vyhovoval do značnej miery hlavnej cieľovej skupine, keďže bol stimulovaný dopytom a dával rozhodovaciu právomoc regionálnym a miestnym verejným orgánom;
- do programu sa zapojili subjekty zo všetkých regiónov SR úrovne NUTS III s výnimkou Trenčianskeho kraja;
- iniciatíva spoločenstva INTERREG IIC implementovaná v SR v skrátanom programovom období 2004-2006 významnou mierou prispela k mobilizácii regiónov SR prostredníctvom vytvárania spoločných nadnárodných projektov zameraných na oblasti spadajúce do podpory ŠF EÚ;
- implementáciou programu INTERREG IIC v podmienkach SR sa dosiahla väčšia skúsenosť s nadnárodnými programami zo strany slovenských regionálnych aktérov;
- na jednotlivých úrovniach regionálnej správy došlo k vyškoleniu administratívnych kapacít schopných realizovať projekty nadnárodného významu;
- realizáciou spoločných nadnárodných projektov sa dosiahol prenos a výmena skúseností a poznatkov, šírenie nástrojov a najlepších techník, pričom výstupy projektov boli zamerané na správne postupy, ktoré by mali byť integrované a ďalej rozvíjané v regionálnych akčných plánoch;
- projektoví partneri získali skúsenosti s riadením nadnárodných projektov, ako aj jednotlivých komponentov projektu;

- interregionálna spolupráca zintenzívnila spoluprácu jednotlivých regiónov európskeho priestoru a prispela k odstráneniu bariér;
- riešenie tém interregionálnej spolupráce ako napr. - lesný manažment a rozvoj vidieckych oblastí (projekt ROBINWOOD), dosah dopravy na kvalitu ovzdušia v mestách (projekt CITEAIR), vytváranie európskej siete klastrov (projekt CLOE), zvýšenie efektívnosti prepravy tovarov (projekt ECO4LOG), podpora malých a stredných podnikov v oblasti regionálneho rozvoja (projekt More Cooperation), rozvoj logistických parkov (projekt REDETRAL), socio-ekonomický rozvoj pohraničných oblastí (projekt RESNAFRONT), podpora cezhraničných turistických destinácií (projekt Tourism Partners Europe), podpora tvorby pracovných miest, udržateľného regionálneho rozvoja, sociálnej kohézie a podnikania (projekt TRATOKI), boj proti sociálnej exklúzii a segregácii (projekt CASE) a iné, do ktorých boli zapojení slovenskí projektoví partneri, predstavuje značný prínos pri budovaní a napĺňaní cieľov definovaných v národných a nadnárodných strategických dokumentoch;
- získané skúsenosti z jednotlivých projektov majú potenciál pre vytvorenie spoločných nadnárodných projektov financovaných v rámci programu INTERREG IVC (napr. projekty ERIK ACTION, CLOE, RAPIDE) a vedú k dosiahnutiu a napĺňaniu cieľov Lisabonskej a Göteborgskej agendy;

Ako vyplýva z prílohy č. 1 z 25 projektov realizovaných s účasťou slovenských projektových partnerov 9 sa úplne a 6 čiastočne týkalo oblastí v kompetencii MH SR.

Synergické pôsobenie iniciatívy INTERREG IIIC a realizovaného sektorového operačného programu Priemysel a služby sa však dá ukázať na príklade napr. na prepojení projektu budovania podnikateľského inkubátora v Spišskej Novej Vsi s projektom TRATOKI s účasťou BIC Spišská Nová Ves, čo vytvára podmienky pre ďalší rozvoj MSP a nimi generovanej zamestnanosti v tejto časti Košického kraja. Uvedené by mohlo podporiť aj zužitkovanie skúseností z projektov PALAIS (Spišská regionálna rozvojová agentúra) a European Network of Mining Regions (Fakulta BERG TUKE).

Informácie o projektoch realizovaných v rámci SOP PS sa síce dostávali prostredníctvom informačných centier prvého kontaktu (ďalej len „ICPK“) aj na regionálnu úroveň NUTS III, avšak z rozličných dôvodov, najmä však pre krátkosť programového obdobia neboli v rámci posilnenia pozície slovenských projektových partnerov v rámci iniciatívy INTERREG IIIC využité.

3. Predpoklady synergetickej nadväznosti OP KaHR a programov interregionálnej spolupráce v programovom období 2007 - 2013

Predpoklady synergetickej nadväznosti OP KaHR a programov interregionálnej spolupráce (INTERREG IVC, INTERACT II) sú dané samotným tematickým zameraním týchto programov.

3.1 Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast

Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast je zameraný na podporu rozvoja inovácií, priemyslu, cestovného ruchu a ďalších vybraných služieb využitím rastového potenciálu regiónov so zameraním na splnenie strategického cieľa NSRR

SR v programovom období 2007 - 2013. OP KaHR rozvíja v celi Konvergencia špecifickú prioritu „Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií“, ktorá je v rámci NSRR hierarchicky zaradená pod strategickú prioritu „Vedomostná ekonomika“. OP KaHR bol vypracovaný v nadväznosti na prioritné oblasti, ktoré boli súčasťou Stratégie konkurencieschopnosti Slovenska do roku 2010, pričom jej opatrenia sú premietnuté do Národného programu reforiem 2006 - 2008. Stratégia OP KaHR je zameraná na zvyšovanie konkurencieschopnosti a rozvoj priemyselnej výroby, energetiky, cestovného ruchu a ďalších vybraných služieb v podmienkach trvalo udržateľného rozvoja. Pozornosť je venovaná podpore aktivít s pozitívnym dosahom na zamestnanosť a inovačný rozvoj.

Globálnym cieľom OP KaHR je *Zabezpečenie trvalo udržateľného hospodárskeho rastu a zamestnanosti*. Plnenie globálneho cieľa vyžaduje zamerať podporu v OP KaHR na vyššie uplatnenie inovatívnych a vyspelých technológií v podnikateľskej sfére, zlepšenie podmienok a atraktívnosti regiónov pre rozvoj podnikania, posilnenie inovačného potenciálu v regiónoch, stimuláciu zavádzania výsledkov výskumu a vývoja do praxe, zvyšovanie energetickej efektívnosti a účinnosti využitia energetických zdrojov, zvýšenie podielu využitia druhotných a obnoviteľných surovín v priemyselnej výrobe a obnoviteľných zdrojov energie. V cestovnom ruchu je podpora zameraná na budovanie komplexných centier cestovného ruchu s celoročným využitím a spojených s predajom (miestnych služieb), prostredníctvom nových služieb s vyššou pridanou hodnotou, aby sa zabezpečila inovatívnosť, trvalá udržateľnosť cestovného ruchu a podporila zamestnanosť v regiónoch.

Na dosiahnutie globálneho cieľa OP KaHR sú navrhnuté tri prioritné osi (okrem prioritnej osi Technická pomoc):

- **Inovácie a rast konkurencieschopnosti**
- **Energetika**
- **Cestovný ruch**

Prioritná os 1 - Inovácie a rast konkurencieschopnosti

V rámci tejto prioritnej osi, ktorej cieľom je *Zvýšenie konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií*, sa finančné prostriedky z fondov EÚ koncentrujú na podporu aktivít zameraných na zvýšenie konkurencieschopnosti a inovačnej výkonnosti podnikov, zabezpečenie trvalo udržateľného rastu a zvyšovanie zamestnanosti v priemysle a vo vybraných službách. Opatrenia sú zamerané na hospodársky rast a zamestnanosť, a to zvyšovaním konkurencieschopnosti predovšetkým MSP prostredníctvom inovácií s cieľom v dlhodobom časovom horizonte udržať a zvyšovať zamestnanosť v súlade s obnovenou Lisabonskou stratégiou. Opatrenia v rámci prioritnej osi budú podporovať aj druhospracovateľov potravinárskeho priemyslu.

Pomoc z ERDF bude poskytnutá na nasledovné aktivity:

1. **na zavádzanie inovatívnych technológií a podporu aplikovaného výskumu a vývoja** - na technologický rozvoj, inovácie a podnikanie, t. j. posilňovanie technologického rozvoja zameraného najmä na zvýšenie efektivity využitia materiálov a energií vrátane infraštruktúry, podporu výskumu a technologického rozvoja a aplikovaného výskumu, vývoja a inovácií, transferu technológií, vybudovanie kvalitnejšieho spojenia medzi podnikateľmi, univerzitami a subjektmi výskumu a vývoja, rozvoj podnikateľských sietí a zoskupení, poskytovanie podnikateľských služieb, revitalizáciu hnedých parkov,

podporu udržateľných modelov výroby prostredníctvom zavádzania systémov kvality a systémov environmentálneho manažmentu, noriem, ochrany duševného vlastníctva vrátane investícií do vzdelávania pracovníkov; podporu prezentácie podnikov na veľtrhoch, výstavách a obchodných misiách.

- 2. pre zvyšovanie zamestnanosti a tvorbu pracovných miest v regiónoch** sa pre aktivity prispievajúce k rastu konkurencieschopnosti priemyslu a služieb financovaných z ERDF uvažuje aj s využitím komplementárnych zdrojov z ESF podľa čl. 34 nariadenia (ES) č. 1083/2006. Podpora z ESF bude určená pre motiváciu podnikateľov a pre zníženie počiatočných nákladov firiem, predovšetkým pre začínajúcich podnikateľov, živnostníkov ako aj podnikateľov, ktorých činnosť bude zameraná na inovatívne podnikanie. Oprávnenými výdavkami bude podpora vzdelávania, preplatenie časti mzdových nákladov počas troch rokov od založenia firmy, živnosti alebo realizácie inovatívneho podnikania.

Prioritná os 2- Energetika

Prioritná os 2 Energetika, ktorej cieľom je *Zvyšovanie energetickej efektívnosti a zvýšenie využitia obnoviteľných zdrojov energie*, je zameraná na podporu podnikateľských aktivít, ktorými sa dosiahne zníženie energetickej náročnosti na jednotku produkcie v priemysle a zabezpečenie dostupnosti energie pre podnikateľskú sféru. Jednotlivé opatrenia sú zamerané na zvyšovanie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby, zavádzanie progresívnych technológií v energetike a poskytovanie poradenstva v oblasti energetiky. Podporovaná bude modernizácia existujúcich zariadení na výrobu energie s cieľom zvýšenia účinnosti zariadení a efektívnosti ich využívania vrátane modernizácie systémov merania a regulácie, ako aj rekonštrukcia rozvodov energie smerujúca k znižovaniu strát energie. Pre dosiahnutie úspor energie a zvyšovanie účinnosti využitia energetických zdrojov bude podporované zavádzanie progresívnych technológií šetrných k životnému prostrediu. Budú sa podporovať podnikatelia v oblasti využívania obnoviteľných a druhotných zdrojov energie, ktoré v SR nie sú ešte dostatočne využívané. Za dôležitú súčasť energetiky považujeme aj zvyšovanie informovanosti o možnostiach a prínosoch (ekonomických, energetických, ekologických a sociálnych) v smere zlepšovania súčasného nepriaznivého stavu efektívneho využívania energie, ale i lepšieho využívania obnoviteľných zdrojov.

Prioritná os 3 - Cestovný ruch

Prioritná os 3 Cestovný ruch, ktorej cieľom je *Rast konkurencieschopnosti a výkonnosti cestovného ruchu*, je zameraná na využitie prírodného, kultúrneho a doteraz vybudovaného infraštruktúrneho potenciálu pre rozvoj udržateľného cestovného ruchu. Jednotlivé opatrenia sú zamerané na podporu podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu, rozvoj informačných služieb cestovného ruchu, prezentácie regiónov a Slovenska. Účelom je prednostne financovať budovanie a rozvoj komplexných služieb cestovného ruchu s celoročným využitím a s vyššou pridanou hodnotou (využitie minerálnych a geotermálnych prameňov, prírodných a kultúrnych atraktivít Slovenska pre rozvoj letnej a zimnej turistiky s komplexnými službami pre zákazníka, s definovaním aj tzv. fakultatívnych výletov, spojených s predajom tradičných slovenských výrobkov, napr. skla, porcelánu, výšiviek, ochutnávky vín a prezentáciami ľudových umeleckých remesiel spojených s predajom, atď.). Súčasne je potrebné zabezpečiť inovatívnosť, trvalú udržateľnosť, ako aj podporu zamestnanosti v regiónoch. Prioritná os je zameraná aj na podporu propagácie slovenského cestovného ruchu doma i v zahraničí.

Prehľad prioritných osí a opatrení OP KaHR s indikatívnymi finančnými alokáciami je uvedený v prílohe č. 2.

Podpora a realizácia aktivít navrhnutých v OP KaHR prispeje k rastu hospodárstva SR založeného na vedomostiach, k zvyšovaniu ekonomickej výkonnosti a k znižovaniu disparít v regiónoch SR a priaznivo ovplyvní približovanie ekonomickej úrovne SR a jej regiónov k ekonomickej úrovni EÚ 27 na konci programového obdobia 2007 – 2013. Dosiahne sa zníženie rozdielov v technologickej a inovačnej úrovni SR v porovnaní s EÚ, zvýšenie konkurenčnej schopnosti, pridanej hodnoty, produktivity a efektívnosti v priemysle, zabezpečí sa trvalo udržateľný rast a zvýšenie zamestnanosti aj v menej rozvinutých regiónoch.

3.2 Program INTERREG IVC

Program INTERREG IVC umožňuje spoluprácu medzi regionálnymi a miestnymi orgánmi z rôznych krajín EÚ, Nórska a Švajčiarska. Uskutočňuje sa vo forme projektov, v ktorých rámci si tieto orgány vymieňajú a prenášajú svoje skúsenosti a spoločne rozvíjajú prístupy a nástroje zamerané na zlepšenie efektívnosti politík regionálneho rozvoja a prispievajúce k hospodárskej modernizácii. V súlade so strategickými usmerneniami Spoločenstva pre kohéznú politiku v rokoch 2007 - 2013 má program za cieľ prispieť k stratégii EÚ pre rast a zamestnanosť. Program je významným nástrojom pre implementáciu iniciatívy EÚ Regióny pre ekonomickú zmenu (ďalej len „RpEZ“). Cieľom RpEZ je podporovať regionálne a mestské siete a nájsť osvedčené postupy v hospodárskej modernizácii, a to najmä tie, ktoré prispievajú k rastu EÚ a jej pracovných príležitostí a šíriť ich na všetky regióny s cieľom pomôcť stimulovať ich trvalo udržateľný rast a znižovať ekonomické disparity.

Program INTERREG IVC pozostáva z dvoch základných prioritných osí:

- **Inovácie a znalostná ekonomika**
- **Životné prostredie a prevencia voči rizikám.**

Prioritná os 1 – Inovácie a znalostná ekonomika

Všeobecným cieľom tejto priority je umožniť regionálnym a miestnym orgánom a ďalším zainteresovaným subjektom na regionálnej úrovni zlepšiť svoje politiky, metódy a kapacity v oblasti inovácií a znalostnej ekonomiky. Prostriedkami na dosiahnutie tohto cieľa sú výmena a prenos poznatkov a rozvoj nových politík a prístupov medzi regiónmi v rámci EÚ. Priorita prispieva k znižovaniu regionálnych disparít v rámci Európy posilňovaním regionálneho inovačného potenciálu. Jedným z cieľov je tiež zhromažďovať odborné znalosti s cieľom zvýšiť celkovú úroveň konkurencieschopnosti európskych regiónov. Dôsledné zapojenie regionálnych a miestnych tvorcov rozhodnutí je nevyhnutným predpokladom pre dosiahnutie optimálnych výsledkov, ktoré by sa dali implementovať v príslušných operačných programoch na národnej úrovni krajín EÚ ako aj na ďalších európskych územiach.

Priorita bude podporovať projekty interregionálnej spolupráce, ktoré prispievajú k nasledujúcim cieľom:

- zvyšovanie kapacity regiónov na posilňovanie výskumu, technológie a inovácií;

- podpora a umožnenie podnikania a rozvoja nových podnikateľských iniciatív vo všetkých sektoroch relevantných pre regionálne ekonomiky, najmä tých, ktoré sú znalostné a inovatívne;
- pomoc podnikom a najmä MSP, aby sa rozvíjali a rástli trvalo udržateľnejším a inovatívnejším spôsobom;
- pomoc pri reštrukturalizácii regiónov najviac závislých od tradičných priemyselných odvetví vrátane obnovy priemyselných zón pre nové podnikanie;
- podpora využívania nových informačných a komunikačných technológií firmami, verejnými službami a širokou verejnosťou najmä vo vidieckych oblastiach;
- zlepšovanie regionálnych politík v oblasti zamestnanosti, zvyšovania kvalifikácie, výchovy a vzdelávania;
- vytváranie potrebných rámcových podmienok pre regionálne ekonomiky, aby sa prispôsobili hlavným sociálno-ekonomickým zmenám, najmä globalizácii a demografickému vývoju.

Na projektoch interregionálnej spolupráce v rámci tejto priority by sa mali podieľať tieto cieľové skupiny:

- regionálne a miestne verejné orgány;
- regionálne rozvojové agentúry;
- univerzity, vzdelávacie a výskumné ústavy a inštitúcie vyššieho vzdelávania;
- prevádzkovatelia vedeckých a technologických parkov, podnikateľských inkubátorov, inovačných centier;
- iní aktéri podpory podnikania a organizácie zastupujúce podnikateľské kruhy, najmä v súvislosti s MSP;
- iné verejné orgány alebo inštitúcie, ktoré sa spravujú verejným právom, relevantné pre rozvoj regionálnej inovačnej a znalostnej ekonomiky.

Prioritná os 2 - Životné prostredie a prevencia proti rizikám

Všeobecným cieľom tejto priority je umožniť regionálnym a miestnym orgánom a ďalším zainteresovaným regionálnym subjektom zlepšiť svoje politiky, metódy a kapacity v oblasti životného prostredia a prevencie proti rizikám. Prostriedky na dosiahnutie tohto cieľa zahŕňajú výmenu a transfer poznatkov a skúseností medzi regiónmi EÚ i mimo nej a vypracovanie nových politík a prístupov. **Priorita sa zameriava na zlepšenie ochrany životného prostredia a využívanie synergie medzi opatreniami v oblasti životného prostredia a hospodárstvom.** Investície do životného prostredia môžu skutočne prispieť k hospodárskemu rozvoju niekoľkými spôsobmi, a to najmä zabezpečením dlhodobej udržateľnosti hospodárskeho rastu a znižovaním externých environmentálnych nákladov v hospodárstve, napríklad nákladov na sanácie alebo odstraňovanie škôd. Poskytovanie environmentálnych služieb, ako je zásobovanie čistou vodou, zariadenia na spracovanie odpadu a odpadovej vody, správa prírodných zdrojov a biodiverzity, kultúrneho dedičstva a krajiny a ochrana voči niektorým environmentálnym rizikám majú v tomto kontexte vysokú prioritu.

Na základe zistení analýzy a celkových a strategických cieľov programu INTERREG IVC možno na realizáciu tejto priority definovať nasledujúci súbor operačných cieľov.

- vypracovanie plánov a opatrení na prevenciu a riešenie prírodných a technologických rizík;
- zvyšovanie kvality trvalo udržateľných vodohospodárskych aktivít;
- podpora rozvoja trvalo udržateľných aktivít odpadového hospodárstva a prechodu na recyklujúcu spoločnosť;
- podpora rozvoja akcií súvisiacich s biodiverzitou a ochranou prírodného dedičstva, najmä v lokalitách NATURA 2000 a podpora rozvoja aktivít trvalo udržateľného pobrežného hospodárstva;
- podpora energetickej efektívnosti a rozvoja obnoviteľných energií ako aj lepšie koordinovaných účinných systémov hospodárenia s energiou a podpory trvalo udržateľnej dopravy;
- zvyšovanie atraktívnosti územia s cieľom podporiť sociálno-ekonomický rozvoj a trvalo udržateľný cestovný ruch ochranou kultúrneho dedičstva a krajiny.

Tieto operačné ciele sa budú implementovať v úzkej súčinnosti s existujúcimi mechanizmami a akčnými plánmi spoločenstva najmä tými, ktorých cieľom je riešenie veľkých katastrof, ako napr. znečistenie morí, chemické havárie atď., aby sa predišlo duplicitnému úsiliu. Opatrenia súvisiace s trvalo udržateľnou hromadnou dopravou by sa mali pripravovať v úzkej súčinnosti s operačným programom URBACT II.

Na projektoch interregionálnej spolupráce v rámci tejto priority by sa mali podieľať tieto cieľové skupiny:

- regionálne a miestne verejné orgány;
- orgány ochrany prírody;
- havarijné služby a iné orgány riadenia rizík;
- podniky verejnej dopravy;
- orgány zodpovedné za ochranu kultúrneho dedičstva a krajiny;
- organizácie cestovného ruchu;
- univerzity, vzdelávacie a výskumné ústavy a inštitúcie vyššieho vzdelávania;
- iné verejné orgány alebo inštitúcie, ktoré sa spravujú verejným právom s významom pre oblasť životného prostredia a prevencie voči rizikám.

3.3 Typy projektov programu INTERREG IVC

Z hľadiska **typológie projektov** program INTERREG IVC podporuje dva typy intervencií. **Regionálne iniciatívy** (interregionálne kooperačné projekty) by mali riešiť problémy regionálnej politiky, ktoré sú spoločné pre všetkých zapojených partnerov v rámci tematického rozsahu tohto programu. Sú to projekty iniciované aktérmi na regionálnej a miestnej úrovni zamerané na výmenu skúseností v konkrétnej oblasti politiky s cieľom

identifikovať najlepšie praktiky a rozvinúť nové nástroje a prístupy zamerané na zlepšenie efektívnosti politík regionálneho rozvoja. **Kapitalizačné projekty vrátane tzv. zrýchlenej možnosti (Fast Track Option)**, budú mať formu sietí spájajúcich regióny s bohatými skúsenosťami v konkrétnej oblasti politiky a regióny, ktoré sa chcú v danej oblasti zlepšiť. **Cieľom je zabezpečiť, aby najlepšie praktiky našli cestu do programov konvergenzie a konkurencieschopnosti.**

3.4 „Fast Track“ projekty

„Fast Track“ projekty sa zameriavajú na priamy prenos konkrétneho osvedčeného postupu regionálnej politiky do jedného, resp. viacerých regiónov, ktoré chcú dosiahnuť zlepšenie v danej oblasti, a to predovšetkým s ohľadom na jeho implementáciu v rámci príslušného programu konvergenzie, regionálnej konkurencie a zamestnanosti alebo európskej teritoriálnej spolupráce. Výsledkom by mal byť podrobný akčný plán pre zúčastnené regióny.

Spomedzi odsúhlasených žiadostí podaných v rámci kapitalizačných projektov Európska komisia prediskutuje projekty, ktoré považuje za najvhodnejšie, aby im poskytla špecifickú pomoc a odborné poradenstvo. Tieto projekty budú zaradené medzi tzv. „Fast Track“ projekty, ktoré prispievajú k iniciatíve Regióny pre ekonomickú zmenu, ako sa uvádza v oznámení Európskej komisie¹ a v záveroch predsedníctva z neformálneho ministerského stretnutia zo dňa 21. novembra 2006.

Osobitne dôležitým predpokladom úspešného určenia „Fast Track“ projektu je zapojenie širokého spektra regionálnych partnerov, ktorí zodpovedajú **za plnenie politiky vo vzťahu k témam v príslušných programoch konvergenzie, konkurencieschopnosti a zamestnanosti alebo európskej teritoriálnej spolupráce.** Tieto programy by mali odkazovať na iniciatívu Regióny pre ekonomickú zmenu s cieľom napomôcť financovanie implementácie vypracovaného akčného plánu.

„Fast Track“ projekty budú realizované rovnakým spôsobom a na základe rovnakých kritérií ako ostatné projekty. **Hlavným rozdielom je, že Európska komisia sa na implementácii týchto projektov bude aktívne podieľať.** Fast Track projekty budú riešiť problémy, ktoré spadajú do tematického rozsahu programu interregionálnej spolupráce a do iniciatívy Regióny pre ekonomickú zmenu. Zoznam tém je uvedený v prílohe č. 3 a v priebehu programu bude možné pridávať ďalšie témy.

Príklady projektových aktivít, ktoré je možné realizovať v rámci Fast Track projektov:

- študijné pobyty;
- spoločné vzdelávacie podujatia a školenia;
- výmeny zamestnancov;
- štúdie a správy, analýze údajov, komparatívne prípadové štúdie;
- stretnutia a podujatia (interregionálne workshopy, semináre, konferencie atď.);
- aktivity zamerané na šírenie informácií a publicitu (tlačové správy, brožúry, letáky a tzv. newsletter, internetové stránky, rozhlasové a televízne vysielanie, atď.);
- vypracovanie spoločných koncepcných a metodických rámcov;

¹ KOM(2006)675 z 8. novembra 2006

- vypracovanie a pilotné testy nových nástrojov a prístupov;
- príprava operačných akčných plánov.

3.5 Program INTERACT II

Program INTERACT II je programom technickej pomoci pre implementáciu programov spadajúcich do cieľa európska teritoriálna spolupráca, v ktorého rámci MH SR zabezpečuje implementáciu programu INTERREG IVC, Ministerstvo životného prostredia SR (ďalej len „MŽP SR“) dva programy transnacionálnej spolupráce (centrálny priestor Európy, juhovýchodný priestor Európy) a Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR (ďalej len „MVRR SR“) štyri programy cezhraničnej spolupráce (slovensko-rakúska spolupráca, slovensko-poľská spolupráca, slovensko-maďarská spolupráca, slovensko-česká spolupráca). MVRR SR tiež participuje na štvorstrannom programe susedstva (ďalej len „ENPI“) za účasti Slovenska – Maďarska – Rumunska a Ukrajiny). Takýmto spôsobom sa SR na základe projektu Bratislavského samosprávneho kraja (ďalej len „BSK“) bude môcť vo väčšej miere zapojiť do ETS a vytvoriť väčšie predpoklady pre samosprávne kraje, ako aj aktérov na regionálnej úrovni na tvorbu samostatných projektov.

Program INTERACT II je nadnárodným spoločným programom pre členské krajiny EÚ, Švajčiarsku konfederáciu a Nórske kráľovstvo. Získanie skúseností vyplývajúcich z programu INTERACT II bude dôležitým elementom hlavne pre jednotlivých regionálnych aktérov, ktorí sa budú môcť individuálne zapájať do rôznych iniciatív najmä v období, keď ekonomika SR dosiahne takú úroveň, že už nebude môcť byť zaradená do kohéznej politiky.

Cieľom programu INTERACT II je identifikovať, popísať a rozširovať prístupy a postupy správneho riadenia v oblasti cezhraničnej, nadnárodnej a interregionálnej spolupráce v rámci EÚ. Vzájomná spolupráca inštitúcií z členských štátov, ako aj ich spolupráca so susednými krajinami predstavuje mimoriadne zložitú úlohu a kladie dodatočné a špecifické nároky na riadenie a správu takýchto programov. Program INTERACT II poskytuje podporu zameranú na inováciu mnohých aspektov riadenia programov v rámci cieľa ETS, napríklad finančného hospodárenia a vykonávania projektov. Takisto sa usiluje poskytovať nástroje a know-how pre riadenie inštitucionálnych zmien a prispôbenie sa novým štandardom riadenia kvality. V tomto úsilí program INTERACT II dosiahne viacero miestnych a regionálnych aktérov zodpovedných za programy cezhraničnej spolupráce, napríklad predstaviteľov orgánov, ktoré sú súčasťou výborov na monitorovanie programov alebo sú zapojené do vykonávania projektov. Implementácia cieľa ETS si vyžaduje hlavne špecifické nadnárodné know-how, ktoré býva málokedy k dispozícii na národnej alebo regionálnej úrovni.

Štruktúra programu INTERACT II vychádza z priority príprava a poskytovanie služieb a priority technickej pomoci, pričom prvá priorita sa venuje tvorbe obsahu, poskytovaniu a rozširovaniu služieb a produktov založených na najlepších postupoch, poznatkoch a skúsenostiach aktérov v oblasti územnej spolupráce. Jej súčasťou sú aj podporné aktivity, príprava nástrojov, riadenie kvality, ako aj zdokonaľovanie rozširujúcej sa siete cieľových skupín a iných aktérov v oblasti územnej spolupráce, ktorí môžu aktívne prispievať k procesu tvorby a zdieľania poznatkov. Druhou prioritou je technická pomoc, ktorá slúži na uskutočňovanie príprav, riadenia, hodnotenia, informovania a kontroly v rámci operačných programov spolu s činnosťami na posilnenie administratívnej kapacity pri implementácii fondov.

Národné kontaktné body, ktoré sú vytvorené v jednotlivých krajinách participujúcich na implementácii programu INTERACT II, predstavujú veľmi dôležitý článok v riadení programu INTERACT II na príslušnej národnej úrovni. Ich hlavnou úlohou je prekonať jednak jazykovú bariéru, ako aj lepšie dosiahnuť potenciálne cieľové skupiny na regionálnej úrovni.

Tematické prepojenie jednotlivých programov je uvedené v prílohe č. 4.

4. Zámer rozvoja synergetickej nadväznosti OP KaHR, INTERREG IVC a INTERACT II na programové obdobie 2007 - 2013

Vzhľadom na tematickú príbuznosť OP KaHR a programu INTERREG IVC, ako aj funkcie MH SR vo vzťahu k týmto programom, je zámerom ministerstva vytvárať predpoklady na využívanie projektov financovaných prostredníctvom OP KaHR, a to najmä vo vzťahu k projektom verejného sektora ako základ pre formovanie projektov pre program INTERREG IVC, pričom operačný program INTERACT II je možné využiť ako program technickej pomoci na prípravu projektov interregionálnej spolupráce. Cieľom je dosiahnuť zapojenie slovenských projektových partnerov na úrovni vedúceho partnera projektu, resp. zapojenie do kapitalizačných, resp. „fast-track“ projektov. Dôležitou úlohou slovenských projektových partnerov bude taktiež zabezpečiť prenos know-how a transfer skúseností a poznatkov z interregionálnej spolupráce aj pre projektových partnerov z novopristupujúcich a budúcich členských krajín EÚ.

V rámci I. verejnej výzvy na predkladanie projektov prejavilo záujem 63 slovenských projektových partnerov o účasť na implementácii programu INTERREG IVC, rovnako tak stúpa aj záujem o aktívnejšie vystupovanie v projektoch v pozícii vedúceho partnera. Kým v iniciatíve Spoločenstva INTERREG IIIC nevystupoval v žiadnom projekte slovenský subjekt v pozícii vedúceho partnera, v programovom období 2007 - 2013 majú záujem o túto pozíciu zatiaľ traja slovenskí partneri. Dôležitá je skutočnosť, že spomedzi šiestich „kapitalizačných“ projektov schválených v rámci 1. verejnej výzvy na predkladanie projektov v rámci programu INTERREG IVC (z celkového počtu 12 predložených projektov) sú slovenskí projektoví partneri zapojení do dvoch z nich.

Štatistické údaje za 1. výzvu programu INTERREG IVC sú uvedené v prílohe č. 5.

Pre podporu aktívnej účasti slovenských projektových partnerov ako vedúcich partnerov, ktorí budú vedieť zúžitkovať skúsenosti z realizácie OP KaHR (ale aj SOP PS) MH SR navrhuje realizáciu nasledovných krokov v spolupráci so sociálno-ekonomickými partnermi, predovšetkým na úrovni samosprávnych krajov:

- vytvoriť pracovnú skupinu na úrovni odborníkov podľa prioritných osí pre hodnotenie projektov OP KaHR z hľadiska ich možného sieťovania a transferu skúseností;
- vytvoriť databázu „transferovateľných projektov“ na regionálnej úrovni;
- identifikovať nositeľov projektov pre INTERREG IVC na úrovni vedúcich partnerov projektu a projektových partnerov aj za spolupráce odborných profesijných združení a zväzov, ZMOS, vedúcich obchodno-ekonomických oddelení atď.;

- zabezpečiť školenia a vytvoriť podmienky pre úspešné zapojenie slovenských projektových partnerov do programu INTERREG IVC prostredníctvom programu INTERACT II;
- koordinovať prenos informácií smerom k samosprávnym krajom a príslušným orgánom zodpovedným za implementáciu programov európskej teritoriálnej spolupráce;
- koordinovať činnosti a vypracovávať podkladové materiály pre prípravu viacročného plánu práce a ročných plánov práce z pohľadu národnej úrovne pre program INTERACT II;
- vykonávať informačnú a publikačnú činnosť pre oblasť programov INTERREG IVC a INTERACT II na národnej úrovni;
- pomáhať v hľadaní partnerov pre spoluprácu v rámci projektov interregionálnej spolupráce a napomáhať synergickým efektom medzi žiadateľmi a projektmi;
- identifikovať nedostatky v informáciách ako aj synergiu medzi projektovými nápadi a potrebami;
- zabezpečovať vytváranie komplementárneho a synergického efektu a prenos informácií medzi jednotlivými programami európskej teritoriálnej spolupráce ako aj programami podporovanými v rámci ŠF EÚ.

Uvedené synergické a komplementárne prepojenie operačného programu Konkurencieschopnosť a Hospodársky rast s programami financovanými v rámci cieľa ETS s dôrazom na interregionálnu spoluprácu v prvom rade umožnia a zabezpečia výmenu základných informácií o aktivitách realizovaných v oboch kontextoch (napr. prostredníctvom spoločnej projektovej databázy) a v druhom rade podporia transfer obsahových aspektov projektov pre spoločne zdieľané témy spolupráce (t. j. šírenie know-how, osvedčených postupov, inovátnych prístupov).

Týmto krokom môže dôjsť k dostatočnému vytvoreniu predpokladov, ktoré by mohli pomôcť určiť orientáciu Fast Track projektov v rámci programu interregionálnej spolupráce a zároveň predísť duplicitu projektov, ktoré by sa mohli v oboch kontextoch realizovať na veľmi podobné témy. Od žiadateľov sa bude vyžadovať, aby poskytli informácie o minulej, súčasnej a predpokladanej pomoci z EÚ a uviedli, ako budú aktivity koordinované a zladené s ostatnými programami, a to najmä s cieľom vyhnúť sa prekrývaniu projektov programu INTERREG IVC s podobnými projektmi, ktoré sa realizujú v rámci iných tzv. „mainstreamových“ programov.

Príloha č. 1 – Zapojenie slovenských projektových partnerov do iniciatívy Spoločenstva INTERREG IIIC

Slovenskí projektoví partneri	Projekt	Región	Vzťah k prioritám MH SR	Realizácia projektu / zapojenie partnera	Zapojenie partnera do ďalšieho projektu v rámci INTERREG IIIC
Združenie miest a obcí Slovenska	Local Governments Network of Central and Eastern European Countries (CEE-LOGON)	BA	nie	áno	
Ministerstvo dopravy pôšt a telekomunikácií SR	Development of an East border Corridor 4th party LOGistics service approach along the axis Brandenburg-Saxony-Austria with accession countries (ECO4LOG)	BA	nie	áno	
Technická univerzita Košice, Fakulta výrobných technológií		KE			
BIC Spišská Nová Ves, s. r. o.,	Transregional Toolkit for Micro Enterprises (TRATOKI)	KE	áno	áno	
Regionálna rozvojová agentúra Kysuce	Tourism Partners Europe – Development of European cross-border tourist destinations	ZA	áno	áno	
Slovenská agentúra pre cestovný ruch		BB			
Združenie Región Karpaty – Karpatský euroregión Slovensko	International Communal Network (ICNW)	KE	čiastočne	áno	
Regionálne vzdelávacie centrum Prešov		PO			
Dopravný podnik Bratislava, a. s.	Cohésion sociale dans les zones urbaines/rurales basée sur services collectifs de mobilité innovateurs et durables (SUNRISE)	BA	nie	áno	
Slovenská akademická asociácia pre medzinárodnú spoluprácu	Regional University – Industries Strategies Network (RUISNET)	BA	áno	nie	
INOVA Slovakia, n. o.	Modèle de Développement des systèmes Locaux pour le soutien des Entreprises (Mo.De.L.E.)	TT	áno	áno	
Hlavné mesto SR Bratislava	Common Information to European Air (CITEAIR)	BA	nie	áno	
Slovenská inovačná a energetická agentúra	Redirecting Urban areas development towards Sustainable Energy (RUSE)	BA	áno	áno	
Košický samosprávny kraj	Sharing Solutions on Structural Funds (S3)	KE	čiastočne	áno	
Bratislavský samosprávny kraj	An interregional approach to the stimulation of technology-oriented start-ups in Europe (INTER GET UP)	BA	áno	áno	
Mesto Žilina	Regional Development and Transport Logistics – European best practice in the development of logistics parks in Objective 1 and 2 regions (REDETRAL)	ZA	čiastočne	áno	
Univerzita Komenského, Pedagogická fakulta	Education Gate (EDGATE)	BA	nie	nie	
Technická univerzita Košice, Fakulta BERG	European Network of Mining Regions (ENMR)	KE	áno	áno	
Združenie Región Karpaty – Karpatský euroregión Slovensko	Flood Awareness and Prevention Policy in border areas (FLAPP)	KE	nie	áno	
Prešovský samosprávny kraj	Revitalisation de zones rurales par le développement durable obtenu à travers l'aménagement forestier integer (ROBINWOOD)	PO	áno	áno	
Košický samosprávny kraj		KE			
Občianske združenie SOSNA	Union des Terres de Rivières (U.T.dR)	KE	nie	áno	
Slovenská obchodná a priemyselná komora, Nitrianska regionálna komora SOPK	Developpement d'un réseau interrégional,d'une méthodologie et d'outils pour les structures publiques afin de favoriser la compétitivité des regions (MORE-COOPERATION)	NR	áno	áno	2
Združenie pre rozvoj južného Slovenska – Regionálna rozvojová agentúra Lučenec	Exploitation of transborder natural resources as development potential (RESNAFRONT)	BB	čiastočne	áno	
	Patrimoine Architectural Local et Aménagement Innovant et				

Príloha č. 2 – Prehľad priorít a opatrení OP KaHR

Prioritná os programu	Názov opatrenia a podopatrenia	Indikatívna finančná alokácia (ERDF + štátny rozpočet) v EUR
1 – Inovácie a rast konkurencieschopnosti	1.1 Inovácie a technologické transfery	227 058 805
	1.1.1 Podpora zavádzania inovácií a technologických transferov	
	1.1.2 Podpora tvorby pracovných miest prostredníctvom rozvoja podnikania	
	1.1.3 Podpora účasti slovenských výrobcov na veľtrhoch, výstavách, obchodných misiách	
	1.2 Podpora spoločných služieb pre podnikateľov	127 152 955
	1.3 Podpora inovačných aktivít v podnikoch	154 400 005
2 - Energetika	2.1 Zvyšovanie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike	144 136 927
	2.2 Budovanie a modernizácia verejného osvetlenia pre mestá a obce a poskytovanie poradenstva v oblasti energetiky	54 494 132
3 – Cestovný ruch	3.1 Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu	145 317 628
	3.2 Rozvoj informačných služieb cestovného ruchu, prezentácie regiónov a Slovenska	27 247 078
4 - Technická pomoc	Technická pomoc	28 427 765

Príloha č. 3 – Príklady projektov pre interregionálnu spoluprácu a tém pre iniciatívu Regióny pre ekonomickú zmenu

Príklady projektov v oblasti inovácií a znalostnej ekonomiky, ktoré je možné podporiť prostredníctvom projektov regionálnych iniciatív (TYP 1)

• **Inovácie, výskum a technologický rozvoj**

Výmena skúsenosti a poznatkov, transfer a ďalší rozvoj politík zameraných na:

- podporu aktivít a aktérov zaoberajúcich sa výskumom a vývojom,
- podporu rozvoja infraštruktúry v oblasti výskumu a inovácií, napr. vedecké parky, inovačné centrá, podnikateľské inkubátory alebo klastre,
- posilnenie kreatívnej interakcie v rámci trojuholníka znalosti – podnikanie – verejný sektor,
- optimalizáciu, resp. podporu eko-inovácií a využívanie ekologicky prijateľných technológií a postupov riadenia, napr. verejné obstarávanie ekologických produktov a služieb,
- pomoc pri reštrukturalizácii regiónov najviac závislých od tradičných priemyselných odvetví,
- zvyšovanie regionálnych kapacít pre výskum a inovácie,
- rýchlejšie zavádzanie inovatívnych myšlienok na trh.

• **Podnikanie a MSP**

Výmena skúsenosti a poznatkov, transfer a ďalší rozvoj politík zameraných na:

- podporu podnikania a začínajúcich podnikateľov, predovšetkým v odvetviach orientovaných na poznatky a inovácie,
- podporu regionálnych štruktúr na podporu podnikania a postupov, ktoré pomáhajú MSP,
- poskytovanie finančnej pomoci MSP a vytvorenie negrantových nástrojov (napr. úvery, rizikový kapitál, atď.),
- zvýšenie ekonomického profilu regiónov so spoločným záujmom o konkrétne hospodárske odvetvie a posilnenie celkovej konkurencieschopnosti daného odvetvia,
- podporu regionálnych podnikateľských klastrov,
- pomoc a podporu určitých vybratých skupín, napr. mladých podnikateľov a ženy - podnikateľky,
- podporu ekonomickej diverzifikácie vidieckych oblastí,
- umožnenie podnikom internacionalizovať sa a zvýšiť svoju konkurencieschopnosť,
- podporu eko-inovácií a systémov environmentálneho riadenia v MSP.

• **Informačná spoločnosť**

Výmena skúsenosti a poznatkov, transfer a ďalší rozvoj politík zameraných na:

- rozvoj verejných služieb založených na IKT s cieľom zvýšiť efektívnosť a konkurenciu

medzi podnikmi a podnikateľmi,

- *podporu rozvoja a využívania služieb a produktov na báze IKT (napríklad v e-government a e-health vo verejných službách, v prinášaní e-governmentu regiónom a firmám),*
- *podporu zvyšovania účasti verejnosti na informačnej spoločnosti, napr. programy na zlepšenie počítačových zručností,*
- *zavedenie lepších IKT spojení medzi regiónmi.*

- **Zamestnanosť, ľudský kapitál a vzdelávanie**

Výmena skúsenosti a poznatkov, transfer a ďalší rozvoj politík zameraných na:

- *zvyšovanie kvalifikácie so zameraním na inovácie*
- *zabezpečenie a vytváranie nových pracovných príležitostí orientovaných na inovácie a znalostnú ekonomiku a prispôbovanie miestnych a regionálnych politík zamestnanosti na hlavným sociálno-ekonomickým zmenám, predovšetkým globalizácii a demografickému vývoju,*
- *vzdelávanie a udržanie výskumných pracovníkov,*
- *vypracovanie iniciatív miestneho rozvoja zamestnanosti (local employment development – LED),*
- *budovanie kapacít a transfer poznatkov pre zamestnancov zapojených do rozvoja a podpory podnikania,*
- *zvýšenie investícií do ľudského kapitálu pre výskum a vývoj,*
- *zlepšenie účasti diskriminovaných skupín, ako sú ženy a starší zamestnanci, na trhu práce,*
- *zlepšenie adaptability zamestnancov a podnikov, podpora zdravých pracovných síl v zdravom pracovnom prostredí a rozširovanie a zlepšovanie systémov výchovy a vzdelávania..*

Príklady projektov v oblasti životného prostredia a prevencie voči rizikám, ktoré je možné podporiť prostredníctvom projektov regionálnych iniciatív

(TYP 1)

• **Prírodné a technologické riziká**

Výmena skúsenosti a poznatkov, transfer a ďalší rozvoj politík zameraných na:

- zlepšenie monitorovania environmentálnych rizík,
- zlepšenie osvetu a núdzového plánovania pre obyvateľstvo vo vysoko rizikových oblastiach, ako sú husto osídlené povodia riek, seizmicky citlivé a záplavové oblasti, atď.,
- riešenie problémov v oblasti znečistenia ovzdušia, riadenie súvisiacich rizík a komunikácia,
- rozvoj alebo koordinácia existujúcich observatórií s cieľom lepšie porozumieť prírodným rizikám,
- vypracovanie stratégií pre minimalizáciu významných prírodných a technologických rizík,
- vypracovanie nástrojov a akčných plánov, zlepšenie osvetu a budovanie kapacít pre potreby reakcie na prírodné a technologické riziká na rôznych úrovniach,
- prepravu nebezpečných tovarov a identifikáciu opatrení na poskytovanie informácií relevantným skupinám,
- vypracovanie vhodných koordinovaných opatrení územného plánovania v geograficky citlivých oblastiach,
- vypracovanie opatrení na riešenie klimatických zmien a súvisiacu osvetu, presadzovanie politík pre prispôbenie sa klimatickým zmenám a ich minimalizáciu,
- vypracovanie stratégií na predchádzanie povodniam a znižovanie ich výskytu.

• **Vodné hospodárstvo**

Výmena skúsenosti a poznatkov, transfer a ďalší rozvoj politík zameraných na:

- zlepšenie kvality dodávok a úpravy vody, vrátane spolupráce v oblasti vodného hospodárstva,
- podporu integrovaných, trvalo udržateľných a otvorených prístupov k hospodáreniu s vnútrozemskými a morskými vodami, vrátane vodných ciest,
- trvalo udržateľné hospodárenie s morskými vodami, manažment pobrežných oblastí a využívanie morských zdrojov, ktoré zohľadňuje existujúce ekosystémy,
- prispôbenie sa klimatickým zmenám s dopadom na vodné hospodárstvo.

• **Odpadové hospodárstvo**

Výmena skúsenosti a poznatkov, transfer a ďalší rozvoj politík zameraných na:

- prechod na recyklujúcu spoločnosť,

- zlepšovanie metód a politík odpadového hospodárstva,
- vypracovanie praktických príručiek pre integrované miestne odpadové hospodárstvo,
- vypracovanie inovatívnych riešení pre likvidáciu odpadov ako súčasť trvalo udržateľných regionálnych systémov odpadového hospodárstva,
- revitalizáciu skládok odpadu.

- **Biodiverzita a ochrana prírodného dedičstva**

Výmena skúsenosti a poznatkov, transfer a ďalší rozvoj politík zameraných na:

- zabezpečenie celkovej ekologickej súdržnosti a rozhodnosti opatrení (predovšetkým v rámci siete Natura 2000),
- vypracovanie riadiacich mechanizmov (v prípade potreby vrátane plánov riadenia) pre lokality označené ako osobitne chránené územia (special areas of conservation),
- presadzovanie akčných plánov na ochranu živočíšnych druhov a biotopov, ktoré stanovia priority riadenia živočíšnych druhov podľa Natura 2000 vo všetkých oblastiach ich prirodzeného výskytu v Európe,
- zabezpečenie celkovej koherentnosti siete Natura 2000,
- zlepšovanie kvality ovzdušia.

- **Energia a trvalo udržateľná doprava**

Výmena skúsenosti a poznatkov, transfer a ďalší rozvoj politík zameraných na:

- prechod na „nízkouhlíkové“ hospodárstvo, vrátane informovania priemyselných odberateľov, poskytovateľov služieb a obyvateľov o možnostiach znížovania spotreby energie,
- transfer poznatkov súvisiacich s dlhodobými cieľovými kampaniami v oblasti energetickej efektívnosti, vrátane efektívnosti v budovách, najmä verejných budovách,
- výmenu a transfer poznatkov o mechanizmoch na podporu investícií do výroby obnoviteľnej energie a projektov v oblasti energetickej efektívnosti,
- ekologicky udržateľné stratégie v doprave,
- podporu vozidiel s nízkou spotrebou a nových technológií pohonu s cieľom znížiť emisie,
- presadzovanie využívania hromadnej a bezmotorovej dopravy v spojení so schémami riadenia mobility,
- zlepšenie informačných systémov riadenia cestnej premávky a monitorovania dopravných informácií.

- **Kultúrne dedičstvo a krajina**

Výmena skúsenosti a poznatkov, transfer a ďalší rozvoj politík zameraných na:

- ochranu a podporu kultúrneho dedičstva a krajiny,
- vývoj inovatívnych prístupov k ochrane pôdy a revitalizácii kontaminovanej pôdy a tzv. brownfield území,

- podporu riadenia rizík v oblasti kultúrneho dedičstva a krajiny (vidieckej aj mestskej),
- podporu rozvoja cestovného ruchu s osobitným zameraním na integráciu prvok trvalej udržateľnosti,
- podporu kultúrnych hodnôt ako potenciál pre ekonomický rozvoj regiónov.

Zoznam tém iniciatívy Regióny pre ekonomickú zmenu

I. Zatraktívnenie Európy a jej regiónov pre investície a prácu

Zvýšenie prispôsobivosti. Globalizácia vyžaduje sústavné prispôsobovanie sa meniacej sa ekonomickej realite a zvyšuje význam predvídania sprievodných zmien. Európsky fond na prispôbenie sa globalizácii bude pomáhať pri rekvifikácii a hľadaní práce pracovníkom, ktorí prišli o zamestnanie v dôsledku veľkých štrukturálnych zmien vo fungovaní svetového obchodu a ŠF EÚ budú rovnako ako v minulosti naďalej uľahčovať strednodobé prispôsobovanie sa. Regióny pracujúce na tejto téme si budú vymieňať skúsenosti s tým, ako riešiť krátkodobé hospodárske šoky, a o vhodných nástrojoch na zmiernenie negatívnych účinkov a využitie vznikajúcich príležitostí. Regióny sa budú tiež deliť o osvedčené postupy v súvislosti s krokmi, ktoré môžu vykonať, aby sa pripravili a využili plánované a predvídateľné zmeny v ekonomickom prostredí, napríklad zmeny vyplývajúce z rastúcej liberalizácie obchodu a znižovania ochrany obchodu vyplývajúceho z medzinárodných obchodných dohôd.

Zlepšovanie kvality ovzdušia. Nízka kvalita ovzdušia je v niektorých častiach EÚ spojená so znížením priemernej dĺžky života až o 3 roky a ako aj so zvýšeným výskytom respiračných chorôb a zníženou produktivitou. Regióny pracujúce na tejto téme vypracujú a podelia sa o opatrenia na zníženie svojich nameraných hladín tuhých znečisťujúcich látok, NO₂ a CO prostredníctvom integrovaných balíkov opatrení.

Prechod na tzv. „nízkouhlíkové“ hospodárstvo. Transformácia energetickej závislosti bude vyžadovať vyššiu energetickú efektívnosť, aby sa znížil dopyt a závislosť od fosílnych palív. Regióny pracujúce na tejto téme vypracujú akcie a vymienia si skúsenosti s opatreniami, ktoré zlepšujú plnenie Kjótskeho protokolu a prispievajú k národnému orientačnému globálnemu cieľu EÚ 25 na rok 2010 v hodnote 21 % elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a 5,75 % trhového podielu pre biopalivá (na dopravu ako aj zvýšené využívanie zdrojov obnoviteľnej energie na kúrenie a chladenie).

Zlepšovanie kvality zásobovania vodou a úpravy vôd. Dodávky čistej vody za rozumnú cenu sú veľmi dôležité pre domácnosti aj firmy. Cieľom tejto témy je výmena skúseností s opatreniami na pomoc pri zlepšovaní aplikácie zásady integrovaného obhospodarovania vodných zdrojov a zvýšenie efektívnosti zásobovania vodou. Regióny pracujúce na tejto téme vypracujú opatrenia a podelia sa o osvedčené postupy pri zabezpečovaní lepšej kvality vody a efektívnejšej spotreby.

Prechod na recyklujúcu spoločnosť. Opatrenia propagujúce prevenciu a recyklovanie odpadu sú podstatným prvkom pre trvalo udržateľné využívanie prírodných zdrojov a prispievajú k znižovaniu emisií skleníkových plynov. Zahŕňa to rozvoj miestnej ekonomiky, tým aj tvorbu pracovných miest a prispieva to ku všeobecnej priemyselnej konkurencieschopnosti. Regióny pracujúce na tejto téme vypracujú opatrenia a podelia sa

o osvedčené postupy pri zabezpečovaní znižovania tvorby odpadov a regenerácie alebo recyklovania hodnotných zdrojov nachádzajúcich sa v odpade.

Vytváranie zdravých spoločností. Starnúce obyvateľstvo Únie a klesajúci počet pracovných síl si vynucujú prijatie krokov na zvýšenie počtu rokov zdravého života pre jej populáciu. Medzi regiónmi však pretrvávajú veľké rozdiely v zdravotnom stave a prístupe k zdravotnej starostlivosti a zabezpečovaní kontinuity starostlivosti. Regióny, mestá a vidiecke oblasti pracujúce na tejto téme sa zamerajú na zlepšenie celkového zdravotného stavu obyvateľov prostredníctvom rozšírenia zdravého a aktívneho starnutia a prostredníctvom opatrení zameraných na prevenciu zdravotných rizík a vyplnenie medzier v zdravotníckej infraštruktúre vrátane nástrojov na báze IKT.

Integrované politiky mestskej dopravy. Mestská doprava je kľúčovým prvkom pri určovaní atraktívnosti miest pre občanov a firmy. Mestá v starých aj nových členských štátoch v tomto ohľade čelia výzvam, ktoré sa prejavujú dopravnými zápchami, zlou dopravnou prístupnosťou a nevyhovujúcou infraštruktúrou, ktoré nezodpovedajú potrebám všetkých skupín. Mestá pracujúce na tejto téme sa zamerajú na zlepšenie kvality života občanov prostredníctvom zabezpečenia kvalitnej hromadnej dopravy a lepšieho riadenia premávky v rámci integrovanej stratégie na zlepšenie svojho dopravného systému.

Rozvoj trvalo udržateľného a energetickeho efektívneho bytového fondu. Z hľadiska energetickej efektívnosti mnohé mestá čelia problému nízkej kvality bytového fondu, ktorá vedie k vysokým nákladom pre občanov a škodí miestnemu a národnému hospodárstvu. Potrebné je taktiež starostlivé plánovanie a načasovanie rekonštrukcií budov (s riadne dimenzovanými a vybranými vykurovacími systémami, systémami zásobovania teplou vodou a elektrinou), aby sa zabezpečila rovnováha potrieb bývania s demografickým, regionálnym a mestským rozvojom a trendmi v životnom štýle. Mestá a vidiecke oblasti pracujúce na tejto téme sa budú snažiť dosiahnuť vyššiu úroveň trvalo udržateľného rozvoja a energetickej efektívnosti bytového fondu.

Zlepšenie monitorovania životného prostredia a bezpečnosti regiónov. Je dôležité, aby regióny dokázali plne využiť európske investície do rozvoja informačných služieb na lepšiu podporu globálneho monitoringu životného prostredia a bezpečnosti (GMES – Global Monitoring for Environment and Security). Tieto celoeurópske služby integrujúce vesmírne, pozemné a morské geopriestorové údaje, by mali umožniť rozvoj ďalších služieb, ktoré budú reagovať na potreby regionálnych používateľov. Cieľom regiónov pracujúcich na tejto schéme bude prekonať problém rozdrobených informačných systémov a prispôbiť informačné služby v rôznych oblastiach, ako je cezhraničné územné plánovanie (pre dopravnú infraštruktúru, rozvoj cestovného ruchu, monitorovanie krajiny) alebo havarijná pripravenosť (so zameraním na spoločné oblasti rizík, napríklad horské regióny, hraničné rieky alebo stredomorské lesy). Podporia tým rozvoj inovatívnych firiem podnikajúcich v oblasti poskytovania high-tech služieb a tvorbu cezhraničných geopriestorových riešení schopných súčinnosti.

II. Zlepšovanie poznania a inovácie pre rast

Zlepšovanie inovačných a výskumných kapacít regiónov. Je dôležité, aby regióny vo svojich rozvojových stratégiách zdôrazňovali úlohu vytvárania poznatkov a inovácie. Ich stratégia investovania do výskumu a vývoja by mala byť založená na solídnom hodnotení priorít výskumu a stratégie riadenia vrátane odovzdávania poznatkov. Regióny pracujúce na tejto téme sa zamerajú na vypracovanie opatrení na zlepšenie pomeru svojich pracovných síl zamestnaných vo vede, technike a high-tech výrobe, počtu patentových prihlášok a licenčných

dohôd. V rámci „Fast Track“ projektov by regióny mohli získať podporu na uľahčenie ich účasti na rôznych aktivitách na úrovni EÚ, ako je napríklad Európsky technologický inštitút.

Rýchlejšie prinášanie inovatívnych myšlienok na trh. MSP čoraz viac pôsobia na medzinárodných trhoch a tiež sa potrebujú rýchlejšie prispôbovať globálnemu vývoju. Schopnosť preberať nové technológie a metódy (niekedy vyvinuté prostredníctvom výskumu) je kľúčom ku konkurencieschopnosti, a predsa ju brzdí celý rad faktorov. Cieľom regiónov pracujúcich na tejto téme, ktorá bude osobitne dôležitá v regiónoch so silnými sektormi MSP, bude vypracovanie opatrení na zvýšenie povedomia o potenciálnych prínosoch výskumu pre vybrané podnikateľské sektory vrátane možností, ktoré by mohli vyplývať z projektov, ako je GALILEO; uľahčovať prenos poznatkov z výskumu na inovatívne výrobky a služby a propagovať netechnologickú inováciu, napr. poskytovaním poradenstva a networking. Výmena osvedčených postupov by zahŕňala využitie rizikového kapitálu na financovanie štádia inovačného procesu, v ktorom ide o overenie koncepcie.

Vzdelávanie a udržanie výskumníkov. Udržanie vysokokvalifikovaného personálu v sektore výskumu a vývoja je kľúčové pre rozvoj znalostnej ekonomiky. Rovnako mobilita týchto ľudí medzi akademickými a podnikateľskými kruhmi pomáha budovať mosty medzi týmito dvoma spoločnosťami. Regióny pracujúce na tejto téme budú vytvárať programy zamerané na vzdelávanie študentov a výskumníkov v miestnych firmách, zakladanie kancelárií na uľahčovanie výmeny personálu a poznatkov a získavanie mladých ľudí pre kariéru vo výskume a vede.

Pomoc pri reštrukturalizácii regiónov najvýraznejšie závislých od tradičných odvetví. Niektoré regióny sú stále výrazne závislé od tradičných odvetví a sú zraniteľné voči rozhodnutiam o premiestnení, najmä v prípade veľkých zamestnávateľov. Cieľom regiónov pracujúcich na tejto téme bude vypracovanie politických mechanizmov, ktoré zabezpečia najlepšie predvídanie alebo reagovanie na zatváranie prevádzok a to prostredníctvom reštrukturalizácie a diverzifikácie alebo prostredníctvom rekvalifikácie, podpory podnikania, poradenstva a financovania a podpory miestnych klastrov.

Sprístupnenie e-governmentu regiónom a firmám. Firmy už ponúkajú mnoho výrobkov a služieb online. Vlády, najmä na miestnej úrovni, nepostupujú vždy rovnako rýchlo. Regióny pracujúce na tejto téme budú profitovať zo skúseností v tých regiónoch, ktoré sú pokročilejšie v poskytovaní administratívnych, knižničných a iných služieb prostredníctvom elektronickej komunikácie.

Lepšie IKT spojenia medzi regiónmi. Občania a firmy vo vzdialených, menej rozvinutých alebo riedko osídlených regiónoch a vidieckych oblastiach Európy často stoja pred osobitnými výzvami v prístupe k službám a marketingu a predaju výrobkov a inovatívnych nápadov. Zvýšenie dostupnosti infraštruktúry a služieb IKT umožní lepší prístup k verejným službám a spojí sociálnych a hospodárskych aktérov týchto regiónov s globálnym trhom s priaznivými dopadmi na podnikanie, zamestnanosť a budovanie kapacít. Regióny pracujúce na tejto téme budú používať technológie širokopásmových pripojení a digitálnych ekosystémov na pomoc pri zachovaní a etablovaní nových firiem, zníženie migrácie smerom von a umožnenie globálnej spolupráce medzi rôznymi socioekonomickými aktérmi.

III. Viac a lepších pracovných miest

Zvyšovanie kvalifikácie so zameraním na inovácie. Politiky na podporu výskumu, technológie a inovácie musia kráčať ruka v ruke s opatreniami na podporu vysokej úrovne vzdelania a školenia a kvalifikovaných pracovných síl. Cieľom regiónov pracujúcich na tejto

téme bude riešiť nedostatok kvalifikovaných pracovníkov v oblasti výskumu, technológii alebo inovácii prostredníctvom opatrení na zvýšenie vzdelanostnej úrovne obyvateľstva a kvalifikácie nezamestnaných aj zamestnaných (zvyšovanie kvalifikácie, celoživotné vzdelávanie).

Podpora podnikania. Podnikanie sa považuje za jednu z nových základných zručností potrebných na život a prácu v znalostnej spoločnosti. Podpora podnikania a poradenstvo, financovanie a networking sú veľmi dôležité na to aby mohli potenciálni podnikatelia realizovať svoje ambície. Regióny pracujúce na tejto téme sa zamerajú na opatrenia na zvýšenie počtu začínajúcich firiem a ich prežitie, podnecovanie podnikateľského myslenia na školách, poskytovanie podnikateľského poradenstva, mentoring, financovanie a podpora inovačných centier.

Vyrovnanie sa s demografickou vývojom. Niektoré regióny a mestá už čelia negatívnym ekonomickým vplyvom radikálnej zmeny v demografických vzorcoch. Tieto budú čoraz viac potrebovať drahú reštrukturalizáciu zariadení sociálnych služieb a starostlivosti pre starších ľudí s výraznými dopadmi na podnikateľskú sféru. Regióny pracujúce na tejto téme budú zhromažďovať svoje skúsenosti v riešení účinkov demografickej zmeny a vytvárať opatrenia, ktoré by sa dali aplikovať aj inde. Osobitná pozornosť bude venovaná medzigeneračnej rovnováhe a dopadom imigrácie, legálnej ako aj nelegálnej.

Podpora zdravých pracovných síl v zdravom pracovnom prostredí. Ďalšou výzvou pre produktivitu EÚ predstavuje počet pracovných dní každoročne nevyužitých v dôsledku práceneschopnosti. Zlý zdravotný stav a absentérstvo sú mimoriadne drahé pre zamestnancov, zamestnávateľov a poisťovne a majú priamy dopad na národné hospodárstvo vzhľadom na náklady zdravotnej starostlivosti a sociálneho zabezpečenia a spôsobujú straty výstupov v dôsledku znížených pracovných síl. Regióny pracujúce na tejto téme sa zamerajú na zníženie počtu pracovných dní nevyužitých v dôsledku ochorenia zdieľaním osvedčených postupov v oblasti podpory zdravia vrátane podpory zdravia na pracovisku.

Integrácia "marginalizovanej" mládeže. Napriek potenciálnemu nedostatku pracovných síl Európskej únie mnoho mladých ľudí sa ani nevzdeláva, ani nepracuje. Mnohí zápasia s celoživotnou nezamestnanosťou. Mestá a vidiecke oblasti pracujúce na tejto téme sa zamerajú na posilnenie integrácie nezamestnaných a nekvalifikovaných mladých ľudí tým, že im poskytnú prístup k pracovným príležitostiam prostredníctvom vzdelávania, školenia, mikroúverov, zlepšenej infraštruktúry a poradenských služieb. Možno tiež zdôrazniť opatrenia na prevenciu trestnej činnosti.

Riadenie migrácie a uľahčovanie sociálnej integrácie. Naše mestá sú miestami, v ktorých existuje tendencia koncentrácie sociálnych disparít, populácií migrantov a etnických menšín. Treba vyvinúť úsilie na využitie obrovského potenciálu tejto kultúrnej a sociálnej rozmanitosti. Mestá a regióny pracujúce na tejto téme sa zamerajú na posilnenie ich integrácie tým, že týmto skupinám poskytnú prístup k pracovným príležitostiam prostredníctvom vzdelávania, školenia, mikroúverov, zlepšenej infraštruktúry a poradenských služieb.

Zlepšenie prispôsobivosti pracovníkov a podnikov. Zlepšenie predvídania a pozitívneho riadenia ekonomickej zmeny možno dosiahnuť viacerými spôsobmi, čo je to potrebné na úplné využitie prínosov ekonomickej zmeny a technologického rozvoja. Zmeny vyžadujú zvýšenú flexibilitu a sústavné vzdelávanie zamestnancov ako aj zamestnávateľov. Regióny pracujúce na tejto téme sa zamerajú na posilnenie svojho výkonu v celoživotnom vzdelávaní a zlepšenie systémov na podporu lepšej štruktúry a šírenia inovatívnych a produktívnejších foriem organizácie práce.

Rozširovanie a zlepšovanie výchovných a vzdelávacích systémov. Problematika znalostnej spoločnosti a globalizácie kladie osobitné požiadavky na naše výchovné a vzdelávacie systémy. Je potrebné zabezpečiť správne osnovy pre školy a školiace centrá a neustále dopĺňanie vedomostí a kvalifikácie učiteľov a školiteľov v oblasti inovácií a prebiehajúcich zmien, čo je dôležité z niekoľkých hľadísk: predchádzanie nedostatkom v znalostiach, zvýšenie schopnosti mladých a starších pracovníkov, ako aj pracovníkov vracajúcich sa na pracovisko získať zamestnanie a pomoc zamestnaným pri udržiavaní svojej konkurencieschopnosti. Tieto investície sú kľúčom k budúcemu rastu a prosperite na národnej, regionálnej a miestnej úrovni. Regióny pracujúce na tejto téme sa zamerajú na zlepšenie svojich vzdelávacích a školiacich systémov a osnov.

Zvýšenie zamestnanosti starších pracovníkov. Zvýšenie mier zamestnanosti v súlade s lisabonskými cieľmi prináša zvýšenie zamestnanosti starších pracovníkov: investícia do stimulovania takej zamestnanosti predstavuje investíciu do trvalej udržateľnosti európskeho sociálneho modelu a najmä jeho dôchodkového systému. Regióny pracujúce na tejto téme sa zamerajú na zvýšenie miery zamestnanosti starších pracovníkov. Možno pri tom využiť mnohé aktívne a preventívne prístupy v závislosti od národných a regionálnych podmienok.

IV. Územná dimenzia európskej kohéznej politiky

Riadenie pobrežných oblastí. Investície do životného prostredia pomáhajú zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť hospodárskeho rastu, znížiť externé náklady hospodárstva a stimulovať inovácie a vytváranie pracovných miest. Regióny pracujúce na tejto téme vypracujú opatrenia a budú zdieľať opatrenia zamerané na prevenciu alebo znižovanie znečisťovania pobrežia, na riadenie pobrežnej erózie trvalo udržateľným spôsobom a zmierňovanie dopadov stúpania morskej hladiny s prihliadnutím na globálnu stratégiu prispôsobovania sa klimatickej zmene.

Využívanie morských zdrojov. Prímorské regióny ponúkajú značné príležitosti, ale čelia tiež hospodárskym ťažkostiam a výzvam. Regióny pracujúce na tejto téme si budú vymieňať osvedčené postupy v súvislosti s tým, ako môžu hospodárstva prímorských regiónov profitovať z rastu v oblastiach, ako je doprava, cestovný ruch, výroba energie, akvakultúra a nové morské technológie. Napríklad európske morské oblasti už hrajú významnú úlohu vo výrobe energie, ktorá v budúcnosti ešte vzrastie, spolu s rozvojom morskej akvakultúry a využívania obnoviteľnej energie mora.

Dosiahnutie trvalo udržateľného rozvoja mesta. Mestá sa rozvíjajú rýchlo, ale často čelia množstvu výziev vrátane potreby zlepšovať životné podmienky, podporovať vytváranie pracovných miest, predchádzať vzniku segregovaným sídliskám, integrovať znevýhodnené skupiny obyvateľstva do výchovných a vzdelávacích systémov, rozvíjať environmentálne prijateľné systémy hromadnej dopravy, podporovať využívanie obnoviteľných energií a IKT. Riešenie týchto výziev vyžaduje integrovaný prístup trvalo udržateľného mestského rozvoja [ako napríklad podporujú programy URBAN II] pokrývajúci rôzne politiky – hospodárskeho rozvoja, zamestnanosti, životného prostredia, infraštruktúry, sociálne – ktoré vyžadujú účasť všetkých úrovní riadenia (od občanov po politické subjekty). Mestá pracujúce na tejto téme sa zamerajú na zdieľanie skúsenosti a budú profitovať z aplikácie tohto integrovaného prístupu trvalo udržateľného mestského rozvoja.

Revitalizácia skládok odpadu a tzv. brownfield lokalít. Revitalizácia tzv. brownfield lokalít a kontaminovaných lokalít skládok odpadu je spoločensky, hospodársky, environmentálne a kultúrne dôležitá pre rozvoj našich miest a regiónov a je cennou alternatívou rozsiahleho rastu miest. Mestá a regióny pracujúce na tejto téme sa zamerajú na

rozvoj projektov na revitalizáciu opustených mestských priemyselných, vojenských alebo prístavných lokalít.

Predchádzanie povodniam a znižovanie ich výskytu. Lepšie vodné hospodárstvo, revitalizácia vodných tokov a zlepšenie biodiverzity a ekosystémových služieb obnovou krajinných oblastí Európy do ich pôvodnej funkcie sú podstatné prvky znižovania výskytu povodní. Mestá a regióny pracujúce na tejto téme sa zamerajú na rozvoj projektov na obnovu riečnych meandrov, prípravu suchých poldrov, realizáciu projektov zalesňovania a vytváranie mokradí.

Podpora ekonomickej diverzifikácie vidieckych oblastí. Regióny pracujúce na týchto témach si budú vymieňať osvedčené postupy týkajúce sa možností ďalšej diverzifikácie hospodárstva vidieckych regiónov.

Príloha č. 4 – Tematické prepojenie OP KaHR a programov INTERREG IVC a INTERACT II

OP INTERREG IVC	OP INTERACT II	OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast
Oblasť podpory: Inovácie, transfer technológií a znalostí, rozvoj kapacít aplikovaného výskumu		
<p>Prioritná os 1: <u>Inovácie a znalostná ekonomika</u></p> <p>Cieľ: Zlepšiť regionálne a miestne politiky v oblasti inovácií a znalostnej ekonomiky, predovšetkým zameraním sa na regionálne kapacity pre výskum a technologický rozvoj, podporu podnikania a MSP, podporu podnikateľských rozvojových a inovačných iniciatív, podporu využívania IKT a podporu v oblasti zamestnanosti, ľudského kapitálu a vzdelávania.</p> <p>Hlavné aktivity: <u>Manažment a koordinácia</u> Finalizácia a uzavretie zmluvy o partnerstve, príprava správy o pokroku, organizácia zasadnutí Riadiaceho výboru, monitorovanie a kontrola vynaložených výdavkov</p> <p><u>Komunikácia:</u> Zverejnenie a distribúcia spoločných letákov / brožúr / novín, organizovanie spoločných obedov a záverečných konferencií, vypracovanie web stránky projektu, organizácia tlačových konferencií, distribúcia výstupov z projektu (návod osvedčených postupov, politické odporúčania, atď.)</p>	<p>Prioritná os 1: <u>Príprava a poskytovanie služieb</u></p> <p>Cieľ: Databáza poznatkov Vytvorenie a udržiavanie praktickej, komplexnej a jednoducho prístupnej databázy poznatkov v oblasti teritoriálnej spolupráce a súvisiacich otázok</p> <p>Hlavné aktivity: identifikovať príklady správneho riadenia v oblasti teritoriálnej spolupráce, aby bol možný prenos týchto poznatkov; pripraviť databázy a nástroje založené na informačných a komunikačných technológiách (IKT) (napr. nástroj <i>livelink</i>) na podporu správy poznatkov, vzdelávania a šírenia produktov programu INTERACT II na všetkých úrovniach; vytvoriť a udržiavať v aktualizovanom stave informácie o trendoch a aktivitách v oblasti európskej regionálnej spolupráce; uskutočňovať aplikované a doplnkové štúdie a analýzy s cieľom dosiahnuť všeobecné porozumenie úspešným postupom a neustále zlepšovanie ich praktickej realizácie.</p> <p>Cieľ: Vytvorenie, riadenie a usmerňovanie činnosti siete cieľových skupín/prispievateľov programu</p>	<p>Prioritná os 1: <u>Inovácie a rast konkurencieschopnosti</u></p> <p>Cieľ: Zvýšenie konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií</p> <p>Opatrenie 1.1: <u>Inovácie a technologické transfery</u> Podopatrenie 1.1.1: Podpora zavádzania inovácií a technologických transferov Podopatrenie 1.1.2: Podpora tvorby pracovných miest prostredníctvom rozvoja podnikania Podopatrenie 1.1.3: Podpora účasti slovenských výrobcov na veľtrhoch, výstavách, obchodných misiách Cieľ: Rast konkurencieschopnosti podnikov cez transfer inovácií a technológií Hlavné aktivity: nákup inovatívnych a vyspelých technológií a technológií na efektívne zhodnotenie surovínových a energetických vstupov a zníženie negatívneho dopadu na životné prostredie, modernizácia strojov prístrojov a zariadení, rekonštrukcia prevádzkových priestorov súvisiaca s inováciou a so zabudovaním nových strojov, prístrojov a zariadení, výrobných postupov a technológie, tvorba pracovných miest prostredníctvom rozvoja podnikania, účasť slovenských výrobcov na veľtrhoch a výstavách v SR a v zahraničí, zavádzanie aplikácií elektronického obchodu</p> <p>Opatrenie 1.2: <u>Podpora spoločných služieb pre podnikateľov</u> Cieľ: Zlepšovanie podmienok pre rozvoj podnikania a posilnenie kontaktov medzi MSP Hlavné aktivity: výstavba a revitalizácia infraštruktúry hnedých priemyselných parkov, budovanie infraštruktúry zelených priemyselných parkov výnimočne s veľkým socio-ekonomickým dopadom na región, výstavba a vybavenie hmotnej infraštruktúry</p> <p>Opatrenie 1.3: <u>Podpora inovačných aktivít v podnikoch</u> Cieľ: Zvyšovanie inovatívnosti v podnikoch Hlavné aktivity: získavanie nových poznatkov a ich využitie pri vývoji nových výrobkov, procesov, technologických postupov a zariadení alebo služieb, technické</p>

<p>Výmena skúseností: organizácia spoločných tematických seminárov / workshopov / konferencií, organizácia študijných / miestnych návštev, organizácia výmeny zamestnancov, organizácia spoločných interregionálnych „školiacich“ stretnutí, organizácia spoločných tematických prieskumov / štúdií, vypracovanie prípadových štúdií / návodov osvedčených postupov / politických odporúčaní / strategických smerníc, vypracovanie akčných plánov. Projekty regionálnej iniciatívy s určitou úrovňou intenzity spolupráce môžu navrhovať viac náročnú prácu (činnosti prípustné iba za určitých podmienok, Okrem vyššie uvedených príkladov, typické činnosti pri týchto projektoch môžu zahŕňať: spoločné vypracovanie nástrojov regionálnej politiky (metodológie, software, atď.), spoločnú implementáciu pilotných činností, spoločnú implementáciu pod-projektov (v rámci mini-programov)</p> <p>Tento zoznam nie je taxatívny a iné činnosti môžu byť tiež podporované zo strany programu za predpokladu, že priamo prispievajú k dosiahnutiu cieľov programu, že rešpektujú legislatívu EU v oblastiach finančného riadenia a kontroly, a že rešpektujú základné princípy zakotvené programom.</p>	<p>INTERACT a zintenzívnenie sieťových väzieb s externými partnermi a inštitúciami, ktoré sa podieľajú na európskej teritoriálnej spolupráci alebo o ňu majú záujem.</p> <p>Hlavné aktivity: spravovať sieť cieľových skupín programu INTERACT v dvoch úrovniach: celá sieť programu INTERACT a regionálne siete definované na základe ich príslušnosti ku konkrétnym kontaktným bodom programu INTERACT, ktoré im majú poskytovať podporu; poskytovať prístup do siete pre partnerov ENPI a udržiavať privilegované partnerstvo so sieťovými programami ESPON, URBACT, INTERREG IV C, ako aj intenzifikovať sieťové prepojenia s inými partnermi mimo priamej cieľovej verejnosti, osobitne s Európskymi inštitucionálnymi sieťami.</p> <p>Cieľ: Šírenie obsahu a publicita Zabezpečiť rozširovanie produktov a služieb programu INTERACT v rámci cieľových skupín a všeobecné široké informovanie všetkých zainteresovaných aktérov o úspechoch programu.</p> <p>Hlavné aktivity: vytvoriť z webovej lokality programu INTERACT užitočný portál pre otázky európskej teritoriálnej spolupráce a posilniť jeho informačnú hodnotu pre všetky cieľové skupiny programu INTERACT, všetkých zainteresovaných aktérov a externých návštevníkov; vytvárať a rozširovať produkty a nástroje programu INTERACT;</p>	<p>štúdie realizovateľnosti, príprava a budovanie systémov manažérstva kvality, ochrana duševného vlastníctva, certifikácia výrobkov, tvorba nových technických a ich aplikácia do praxe</p>
---	--	--

	<p>poskytovať rýchle, presné a ciele informovanie pomocou informačného bulletinu INTERACT; dopĺňať ponuky a podujatia zverejnené na webovej lokalite propagačnými materiálmi (sady materiálov, plagáty a pod.) a vykonávať vhodné aktivity na ich zverejnenie.</p> <p>Ciel': Riadenie kvality Hlavné aktivity: stanoviť a zverejniť štandardy kvality pre všetky produkty a služby programu INTERACT a činnosti uskutočňované v mene programu INTERACT na základe zmluvných vzťahov; stanoviť mechanizmy pre vlastné hodnotenie a neustále zlepšovanie kvality spolu s cieľovými skupinami; udržiavať vysokú úroveň individuálnych a tímových schopností pracovníkov programu INTERACT prostredníctvom vhodných ponúk školení; investovať do riadenia kvality obsahu.</p>	
Oblasť podpory: Energetická efektívnosť, obnoviteľné zdroje, ochrana prírodného a kultúrneho dedičstva		
<p>Prioritná os 2: Životné prostredie a prevencia voči rizikám Ciel': Zlepšiť regionálne a miestne politiky v oblasti životného prostredia a prevencie rizík, predovšetkým zameraním sa na prevenciu a manažment prírodných a technologických rizík, vodné a pobrežné hospodárstvo, odpadové hospodárstvo, biodiverzitu a ochranu prírodného dedičstva, energetickú efektívnosť a obnoviteľné zdroje, čistú a trvalo udržateľnú verejnú dopravu a kultúrne dedičstvo.</p>	<p>Obsah je identický ako u predchádzajúcej oblasti podpory.</p>	<p>Prioritná os 2: Energetika Ciel': Zvýšenie energetickej efektívnosti a zvýšenie využitia OZE</p> <p>Opatrenie 2.1: Zvyšovanie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike Ciel': Zvýšenie energetickej efektívnosti primárnych energetických zdrojov a zvýšenie podielu spotreby OZE na celkovej spotrebe energie Hlavné aktivity: rekonštrukcia a modernizácia existujúcich energetických zdrojov na báze fosílnych palív, výstavba nových palivovo účinnejších zariadení na výrobu elektriny a tepla, rekonštrukcia existujúcich systémov rozvodov tepelnej energie, rekonštrukcia objektov za účelom zlepšenia ich energetickej hospodárnosti, vysokoúčinná kombinovaná výroba elektriny a tepla, využívanie obnoviteľných zdrojov energie, zavádzanie systémov merania, regulácie a komplexného</p>

<p>Hlavné aktivity:</p> <p><u>Manažment a koordinácia</u> Finalizácia a uzavretie zmluvy o partnerstve, príprava správy o pokroku, organizácia zasadnutí Riadiaceho výboru, monitorovanie a kontrola vynaložených výdavkov</p> <p><u>Komunikácia:</u> Zverejnenie a distribúcia spoločných letákov / brožúr / novín, organizovanie spoločných obedov a záverečných konferencií, vypracovanie web stránky projektu, organizácia tlačových konferencií, distribúcia výstupov z projektu (návod osvedčených postupov, politické odporúčania, atď.)</p> <p><u>Výmena skúseností:</u> organizácia spoločných tematických seminárov / workshopov / konferencií, organizácia študijných / miestnych návštev, organizácia výmeny zamestnancov, organizácia spoločných interregionálnych „školiacich“ stretnutí, organizácia spoločných tematických prieskumov / štúdií, vypracovanie prípadových štúdií / návodov osvedčených postupov / politických odporúčaní / strategických smerníc, vypracovanie akčných plánov. Projekty regionálnej iniciatívy s určitou úrovňou intenzity spolupráce môžu navrhovať viac náročnú prácu (činnosti prípustné iba za určitých podmienok, Okrem vyššie uvedených príkladov, typické činnosti pri týchto projektoch môžu zahŕňať: spoločné vypracovanie</p>		<p>energetického manažmentu, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich energeticky náročných technologických zariadení</p> <p>Opatrenie 2.2: Zlepšenie technického stavu verejného osvetlenia a zvýšenie informovanosti o efektívnom využívaní energie Hlavné aktivity: budovanie a modernizácia verejného osvetlenia pre mestá a obce, poradenstvo v oblasti efektívneho využívania energií a využívania obnoviteľných zdrojov energie</p> <p>Prioritná os 3: Cestovný ruch Cieľ: Rast konkurencieschopnosti a výkonnosti cestovného ruchu</p> <p>Opatrenie 3.1: Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu Cieľ: zlepšenie poskytovaných služieb cestovného ruchu, prostredníctvom služieb s vyššou pridanou hodnotou Hlavné aktivity: výstavba nových a rekonštrukcia existujúcich zariadení pre cestovný ruch a historických objektov slúžiacich na účely cestovného ruchu, budovanie infraštruktúry k strediskám cestovného ruchu, vytváranie nových atrakcií v regiónoch, obstaranie dlhodobého hmotného majetku, ktorý je využívaný na poskytovanie služieb cestovného ruchu, výstavba nových alebo modernizácie existujúcich prvkov priestorovej orientácie dokumentujúca strediská a zariadenia cestovného ruchu a kultúry</p> <p>Opatrenie 3.2: Rozvoj informačných služieb cestovného ruchu, prezentácie regiónov a Slovenska Cieľ: Zlepšenie úrovne prezentácie Slovenska, dobudovanie jednotného informačného systému CR Hlavné aktivity: rozvoj informačných služieb cestovného ruchu, tvorba informačných a prezentačných materiálov, prezentácia SR v zahraničí, účasť na prezentačných aktivitách cestovného ruchu</p>
---	--	--

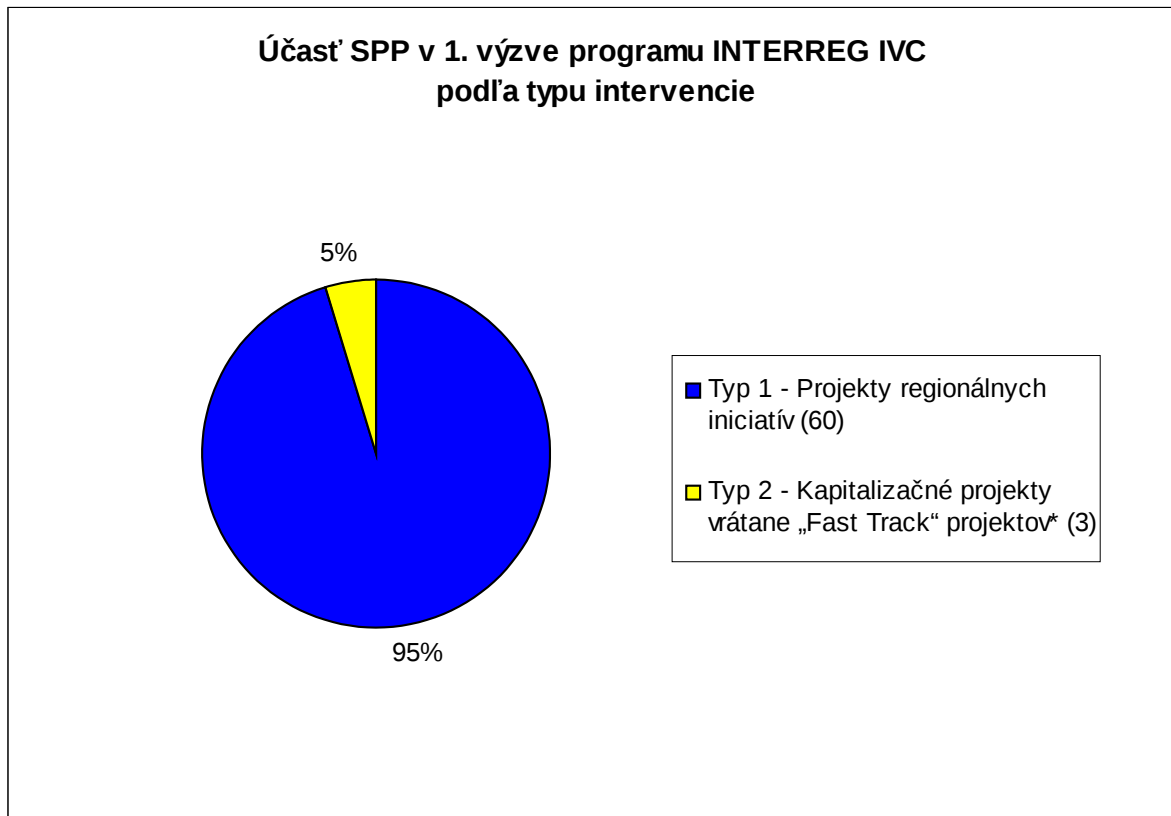
<p>nástrojov regionálnej politiky (metodológie, software, atď.), spoločnú implementáciu pilotných činností, spoločnú implementáciu pod-projektov (v rámci mini-programov)</p> <p>Tento zoznam nie je taxatívny a iné činnosti môžu byť tiež podporované zo strany programu za predpokladu, že priamo prispievajú k dosiahnutiu cieľov programu, že rešpektujú legislatívu EÚ v oblastiach finančného riadenia a kontroly, a že rešpektujú základné princípy zakotvené programom</p>		
---	--	--

Príloha č. 5 – Účasť slovenských projektových partnerov na programe INTERREG IVC

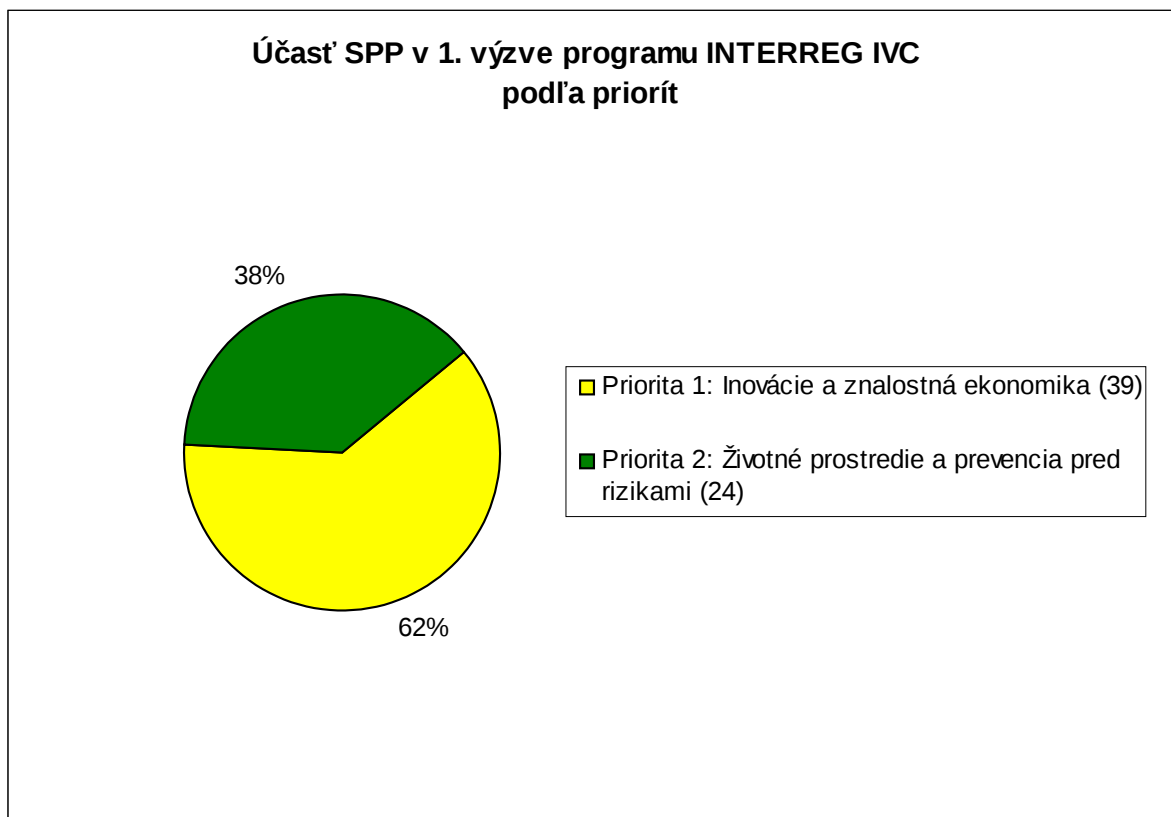
- Graf č. 1 Účasť SPP na 1. výzve programu INTERREG IVC podľa typu intervencie
- Graf č. 2 Účasť SPP na 1. výzve programu INTERREG IVC podľa priorít
- Graf č. 3 Účasť SPP na 1. výzve programu INTERREG IVC podľa tém v priorite 1
- Graf č. 4 Účasť SPP na 1. výzve programu INTERREG IVC podľa tém v priorite 2
- Graf č. 5 Účasť SPP na 1. výzve programu INTERREG IVC podľa NUTS II
- Graf č. 6 Účasť SPP na 1. výzve programu INTERREG IVC podľa NUTS III

Prílohy

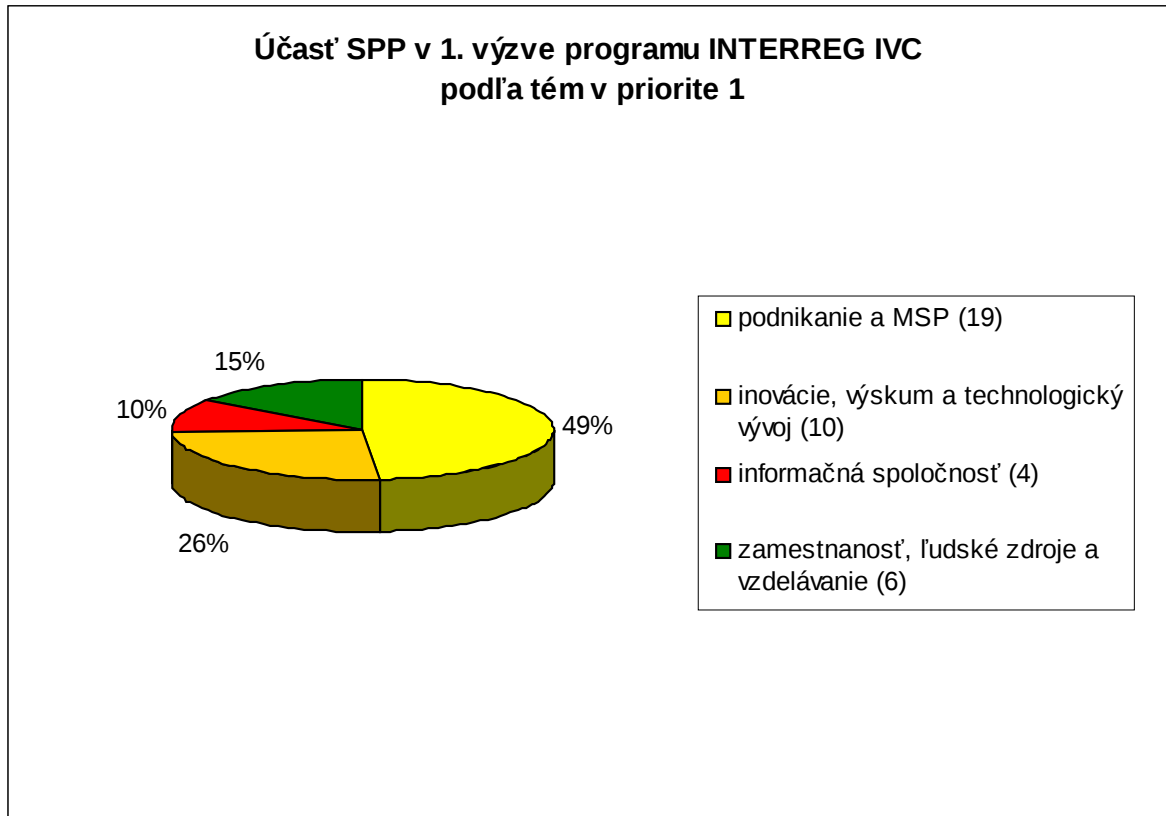
Graf č. 1

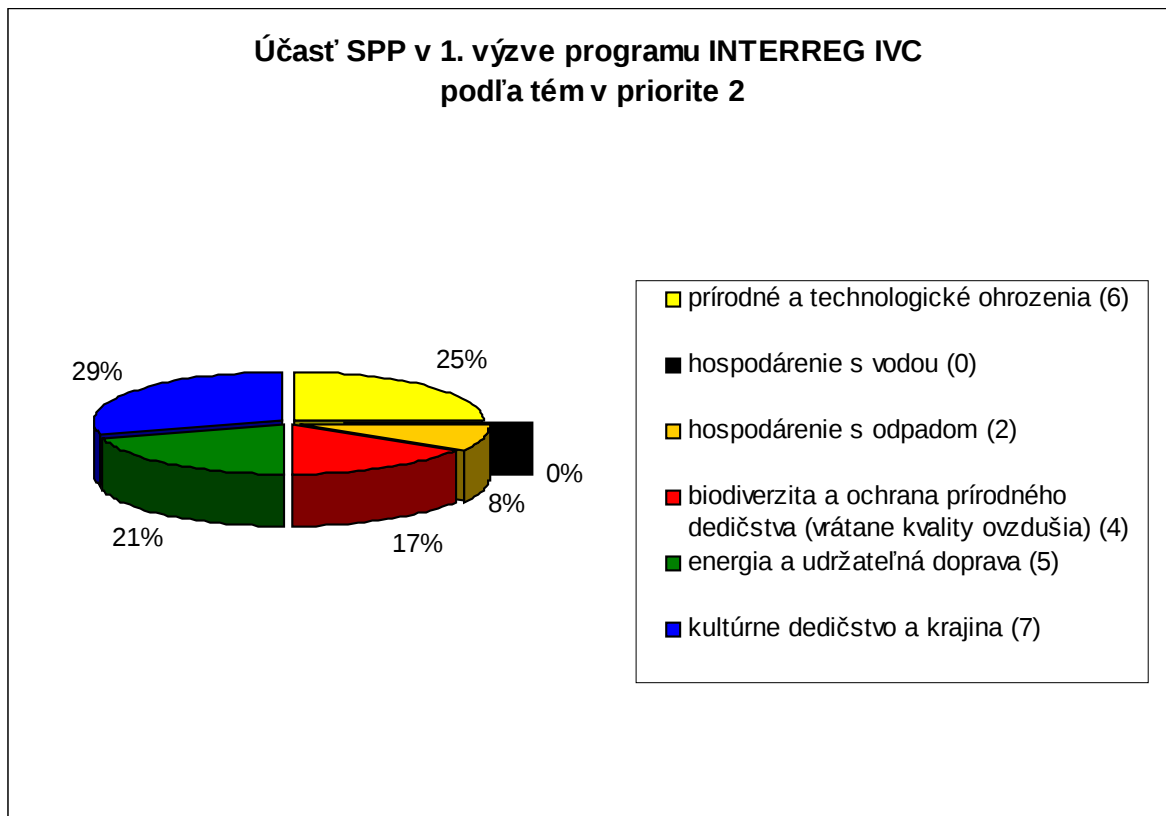
Graf č. 2

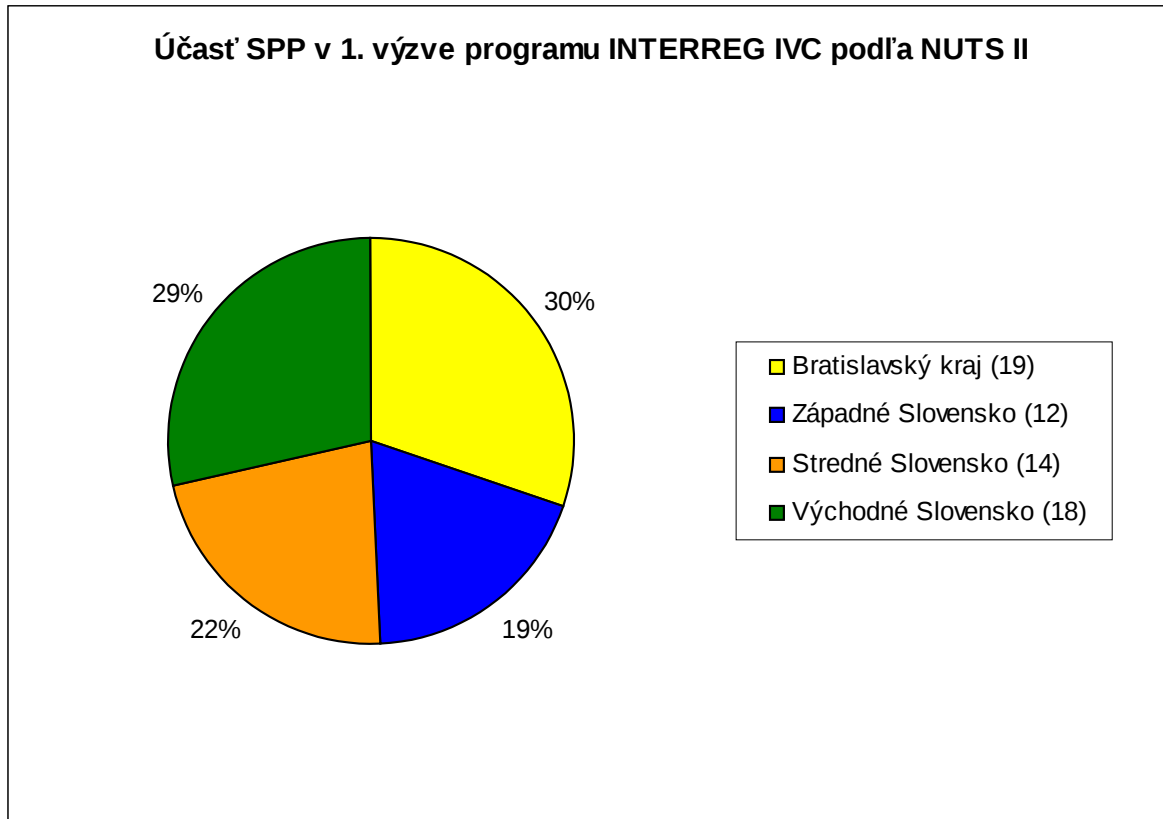
Graf č. 3

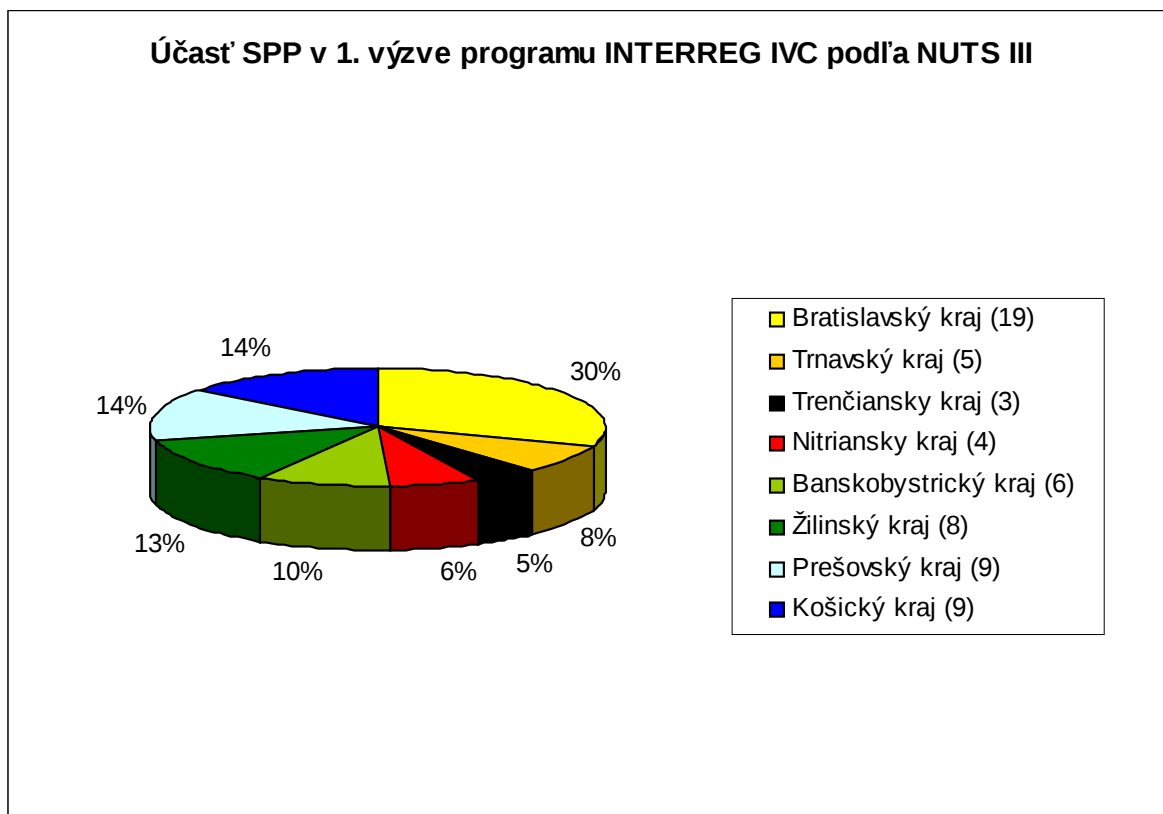
Graf č. 4

Graf č. 5

Graf č. 6

Zoznam skratiek a použitých pojmov

BERG, TUKE – Fakulta baníctva, ekológie riadenia a geotechnológií, Technická univerzita Košice
BSK – Bratislavský samosprávny kraj
ENPI – program susedstva
ERDF – Európsky fond regionálneho rozvoja
EÚ – Európska únia
ETS – Európska teritoriálna spolupráca
ES – Európske spoločenstvo
Fast Track Option – zrýchlená možnosť realizácie projektu
ICPK – informačné centrá prvého kontaktu
IKT – informačné a komunikačné technológie
KF – Kohézny fond
MH SR – Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MVRR SR – Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
MŽP SR – Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
MSP (SME) – malé a stredné podniky
NO – národný orgán
NUTS – územná a štatistická jednotka
NSRR – Národný strategický a referenčný rámec
OPKaHR – operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast
RO – riadiaci orgán
RpEZ – Iniciatíva Európskej komisie – Regióny pre ekonomickú zmenu
URBACT – operačný program zameraný na rozvoj miest
VÚC – Vyšší územný celok
SPP – slovenský projektový partner v rámci programu INTERREG IVC
ŠF EÚ – štrukturálne fondy EÚ